

DIARI DE MATARÓ

Redacció i Administració: Barcelona, 13 - Telèfon 255 - ANY X - DIMECRES 27 JULIOL 1932 - NUM. 2706 - Subscripció: Mataró, 2 ptes. mes. - Fora, 7'50 trim.

ESCRITORS

Les vostres obres...

ENTITATS

Els vostres Estatuts i Reglaments interiors...

COMERCIANTS

Les vostres circulars...

JURISTES

Els vostres escrits judicials i administratius...

CIUTADANS

Les vostres instàncies a les corporacions públiques...

Us els copiarà a

MÀQUINA

d'ESCRIURE

la

Oficina

Copista

que rep els

encàrrecs

en la Llibreria

H. Abadal

Riera, 48 - MATARÓ

Especialitat en els treballs en català

Traduccions al català, sota les normes de l'Institut d'Estudis Catalans

Reserva absoluta

Rapidesa i pulcritud
Avisant es passa a domicili a recollir els originals

Xocolates Galletes Cafes

nanuk

distribuït per la Companyia Nacional de Productes Alimenticis S.A.

OMS

Confiter - Reboster

Dolços

Xampanyes

Vins

Licors

Biscuits Gelats

i
Gelats

Fiambres

RIERA, 42 - STA. MARIA, 30

MATARÓ

IMPRESA MINERVA

Secció d'Impremta

Tots els treballs del ram, en negre, en color i en relleu

Secció d'objectes d'escriptori, dibuix i pintura

Material de les millors marques; gran assortit de plomes estilogràfiques; paper de cartes i targetes en gran varietat

Secció de Llibreria

Llibres d'entreteniment i sana literatura; subscripció a totes les revistes estrangeres

CARRER DE BARCELONA, 13

MATARÓ

TELÉFON 255

MAGATZEMS DE FUSTES DE TOTES MENES

DE

RECTO I C.^{IA}

CARRER DE LEPANTO, DEL 77 AL 105 - MATARÓ - TELÉFON 135

DIPOSITARIS EXCLUSIUS DE LES CASES

URALITA S. A.

PLAQUES PER A TEULADA - TUBERIA A PRESSIÓ, SANITARIA DRENA I SENZILLA
DIPÓSITS - REVESTIMENTS DEKOR I FIBROMARMOL

LENA S. A.

REPRODUCCIONS ARTÍSTIQUES

ÉXPOSICIÓ I VENDA:

CASA ZARAGOZA - R. CASTELAR

LA AERONAUTICA S. A.

TABLERS CONTRA-XAPATS IMPERMEABLES

MARQUES

"AEROPLANO" I "LASA"

COL·LEGI
de les
ESCOLES PIES
de Mataró
♦
SANTA ANNA

INTERNAT : MIG-INTERNES : RECOMANATS - VIGILATS - EXTERNS

Dormitoris Individuals : Tracte familiar - Nombre reduït

BATXILLERAT COMPLET : COMERÇ: Quatre cursos : ESTUDIS ECLESIASTICS

ENSENYAMENT PRIMARI: Sis graus - PARVULS

Museus : Laboratoris : Taquígrafia : Idiomes : Mecanografia : Gimnàs : Dibuix : Pintura : Música

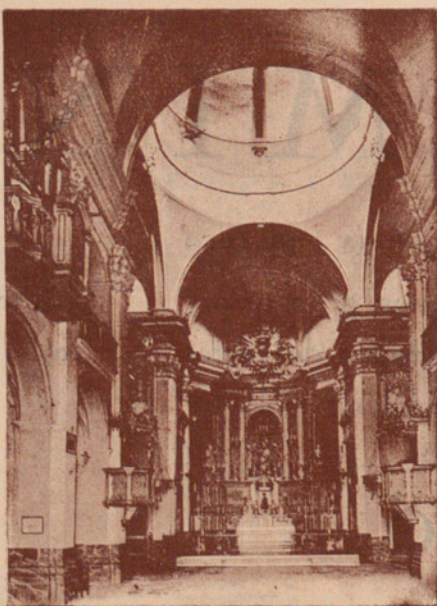
Per a detalls

dirigiu-vos al

Rnd. P. Rector
del Col·legi

Apartat n.º 6

TELÉFON 280

Espumós
Extra
Imperial
Roya-brut-dry.

Xampany de Cava de producció Nacional
El de més alta qualitat i a més bon preu

Grans Caves naturals
a Espluga de Francolí
prop el gran Monestir de Poblet

Festa major i modernisme

No us parla pas un retrògrad. No soc tampoc un enamorat a ultrança de les tradicions. Cada generació duu aparellada la seva tònica especial i renunciar a certes bajaneries o reconèixer el ridícul d'un costum, potser són dues formes pures del progrés i una recepta assenyada per a servir allò que tingui vàlua real en el tresor folklòric d'un poble.

Allò que atemptà primer contra la fesomia típica de cada poble, foren les línies elèctriques de conducció de llum o de força. Sento que l'atac directe és en la forçada germanor que estableixen aquests fills que els lliguen en estreta dependència de necessitats primordials:

El poble de X té el barri de dalt i el de baix. Naturalment, no es poden veure; no saben ben bé perquè, però els sembla que n'és la causa la poca amplària del torrent que els separa.

Si hi ha una avaria en el llum com que afecta per un igual ambdós barris, ve't aquí un motiu de goig i d'enveja esvàit, la qual cosa no és pas una diversió negligible on no en sobren...

El barri de dalt i el de baix mai no s'haurien lligat amb una xarxa elèctrica, ni amb cap lligam. Això era en benefici dels de dalt perquè tenien un manubri i els de baix glatien. Ara a cada cafè, a dalt i a baix, hi ha la radi i no poden ni discutir sobre l'excel·lència d'un o altre programa perquè adquiriren una mateixa marca d'aparell i ambdós capten les mateixes emissores...

Resta dit en paràbola que el que rebutjo del modernisme és aquesta tendència, per moments més pronunciada, a abolir tots els aspectes de la personalitat.

Referim-ho a les festes majors:

El jovent sarauista obre els ulls a la vida; té delit de novetat, recopila inconscient un anecdotari que sols estimarà quan comenci a perfumar-se la grisor del dies amb flaïre de records.

No pas massa anys enrera—catorze o quinze—còrrer festes majors era un divertiment de pes i un goig positiu. L'il·lusió del foraster es nodria a la bestreta d'un cúmulo de suposicions: Com serà el poble: pla?... encimbellat?... blanc?... bru?... rònc?... feréstec? I el camí?... Quantes hores estarem per a anar-hi? I les noies?... i l'envelat?... i el jovent indígena?...

Recordo un poble de muntanya, no pas molt lluny de Vilafranca, on ens serviren per a sopar: mongetes seques ben amanides amb suc de cansalada, ànec amb suc i ànec amb sanfaina. L'abundor de talls d'aquest palmípede estava en relació amb els canons que servaven; allò era un parc d'artilleria! Bon vi i fresc. Després, a l'envelat que dreçaven en una era no massa gransotsautèntics. Les noies, fermes, d'una color colrada, tan legítima com els sots. L'element masculí engelosit i salvatge. Dansar amb una d'aquelles noies era exposar-se a un batzac o a un revenja anònima. Tot amb tot, durant la nit arribaren a preterir els gallets que, en eixir el sol, ens acompanyaren fins a la nostra petita diligència, bròfecs, contentint-se per lleis d'una interna civilitat que a ells mateixos els sobtava.

I per a gustar d'aquella cuina pròdiga i bàrbara, per a sentir el calfred d'un perill no massa seriós ens calgué parlar-ne vuit dies, fer una colla de deu o dotze per a llogar la petita diligència que ens hi duria. Avui podeu decidir-vos una hora abans, entre badall i badall de tedi.

Clixé «Diari de Mataró»

La Predicació de Sant Cugat Plafó de l'urna d'argent que conté les relíquies de les Santes

En la sèrie de fets que es succeïxen en la vida dels màrtirs te un lloc preminent i destacat l'acte de la predicació i ensenyament de la vera fe que un apòstol feu a aquells màrtirs. D'una manera particular en els primers segles del cristianisme, època de proselitisme entre els pagans i infidels, la conversió de la infidelitat al cristianisme, la confessió i defensa de la doctrina fou la causa dels martiris. Per més que en molts cassos s'al·legués per a perseguir els cristians, raons d'estat, de tranquil·litat pública, fos per l'acció dels poders públics, o de les masses populars, en últim cas la causa del martiri era la professió de la Doctrina cristiana. Això és ben palès llegint les actes dels màrtirs, per les quals veiem que en els processos i interrogatoris previs a la condemna, el martiri era la pena senyalada als que es mantenien fermes en defensa de la doctrina predicada. No podia ésser altra cosa, puix que el martiri sense la fe perdía el seu mèrit i valor apologètic, i sens la fe ni el màrtir tindrà en l'altra vida la corona de la glòria, ni aquí en la terra els honors dels altars com tampoc la veneració dels pobles.

En nostres Santes Patrones Juliana i Semproniana, les relacions entre la predicació de Sant Cugat i el martiri que aquelles sofriren són tan albiradores i ben constatades, que tant la història i autoritzada tradició, com la representació plàstica en fan esment especial. Tal com se succeïren els fets i venen consignats, la història de Sant Cugat i la de les germanes Juliana i Semproniana estan íntimament trenades i són tant interdependents, que en voler-les separar, restarien, no ja mutilades però sí confoses i esvaïdes.

Els dos grans centres d'acció cristiana, els dos focus d'irradiació de la fe eren Roma i Cartago. D'ambdues metròpolis, com de dos fars, sortien els apòstols i predicadors de Jesucrist, irradiant sobre el Mediterrani i terres que el rodegen els esplendors de la llum divina. De l'Àfrica vingueren a nostra comarca els dos germans: Fèlix arribà fins a Girona i Cugat romangué a la Layetana. Juliana i Semproniana sentiren l'apòstol i ben prompte foren guanyades per a la nova doctrina, i llur cor fou tan devotament pres, que volgueren seguir llur mestre i pare en la fe durant la predicació llur. L'ocasió pròxima de llur empresonament fou l'haver donat sepultura en el Castre octavià llur benaurat mestre. Montanya al donar compliment a la comanda del gran patrici devot zelador de les Santes Dr. Jaume Matas, en una de les quatre grans teles del nostre altar major, afirmà i escriví amb el pinzell la relació entre la predicació de la fe i el martiri, i que les corones de glòria i triomf no cenyirien les temples de les il·lustres mataronines, si l'apòstol africà no hagués abans posat en llur cor la creu de Crist.

Hi arribareu: un hostel confortable, un cafè amb espaiosa sala de ball i, als programes l'anunci d'una orquestrina ciutadana amb nom manllevat de l'anglès, propagadora de danses americanes i de la inharmonica follia del jazz. Ja no interessa! Els pobles típics cada dia s'allunyen, es perden llurs costums, us calen més diners i lleure, dues coses que els ciutadans no tenim mai sobreres...

Que no s'esveri el jovent: no renege del jazz! L'entenc, l'accepto, com també m'encisa veure una exhibició de danses exòtiques a càrrec d'una parella professional. Tot això s'addiu amb el meu tarannà cosmopolita.

Però en mig d'aquest cúmulo de danses amb noms que capfiquen i que ningú no sap dansar, hi veig també el tràgic naufragi de la personalitat del bon sarauista. Jo d'ells en anar a cercar la companya posaria en moda una fórmula de petició *standard*: «Senyoreta, em permet que la saccegi una estona?»

I les saccegen tant i amb tanta bona fe i atenció pel ball que realitzen, que no hi ha lloc ni a crear aquell puntet de lascivia que feia de les festes majors i dels envelats unes digníssimes agències de matrimonis.

Recordo en canvi, per contrast, altra anècdota típica:

En una festa major que no tenia res d'aristocrata. L'hora del vals de casats, mentre el cercle de parelles reposen, la parella central valsa: l'home amb la gorra un xic de gairell, vestit de vellut fosc, impecable i, damunt, una d'aquestes bruses de ramader; ella, l'esposa, amb el vestit nou. I com valsaven! A ell l'aire li inflava la brusa; de tant en tant, enmig d'un giravolt alçava el peu. Se'ls feia entorn un ambient d'admiració i de respecte. I ell no treia mai els ulls dels de l'esposa; semblava que així la dominés. L'est aquell ball, fins l'endemà a la nit altra vegada. I aquesta era tota la festa major anual, que

L'Histriónisme

Decididament, Ramón Dalís era un gran actor còmic. Un dels millors—deien els uns. L'únic—deien els altres. Però tots plegats gairebé es podia dir que li tenien una admiració fanàtica. Tanmateix s'ho mereixia, Ramon Dalís! Quin treball, el seu! Quin gest i quina veu més endiablament enjogassats no tenia quan havia de remarcar una escena ben grotesca, de les que fan partir de riure!

Amb tot, allò que s'emportava les rialles de tothom era la seva ganyota, aquell rar terçament de llavis devers la dreta, tant estrofolari que li feia arrufar el nas, aclucar un ull i moure-li una orelleta, tot a l'ensens, i que li donava a la cara un aire graciosíssim d'home que fa el viu i l'enganyen a les mateixes barbes...

En plena glòria un dia va tenir un atac de feridura. Ramon Dalís, per un secret motiu d'amor propi, ho amagà tan com pogué. Simulà una temporada de descans... Treballava tant!..

En haver-se refet tornà a les taules tan fresc, en aparença, com abans. Els seus papers foren dits i representats amb més força còmica que mai: aquella ganyota, ara, era més accentuada, més deliciosament bufonesca. Tothom hi reia a grans bocades, com adés.

Però vingué el segon atac de feridura, i llavors si que Ramon Dalís s'hi va quedar per sempre, tan llarg com era. S'hi va quedar amb una ganyota de pallaso que glassava de mirar-la. I així hom hauria vist com els seus admiradors, en sortir de la cambra mortuòria, eren presos d'un neguit irresistible, com qui no sap si plorar o riure sota unes fines pessigolles que fecin sang...

Tomàs Roig i Llop

feien el susdit matrimoni. L'exhibició n'era un detall esperat per tot el poble; de l'home a la dona, una pública bravata de domini amorós.

Abans per la festa major totes les noies estrenaven vestits d'un gust horrible. Ara n'estrenen dos l'any que són suportables. Però alhora han après de malmetre's la cara sana i bruna amb maquillatges excessius. I per a jugar un maquillatge cal saber-ne, sinó cada rialla esdevé una ganyota tràgica.

Avui les bones cobles de sardanes viatgen en omnibus propi. Els músics tenen un sindicat que no els permet plegar més tard de les dues de la matinada. Abans els refilets del cornetí al darrer vals, desvetllaven tots els galls del poble; ningú no hauria cregut fer festa major si no hagués retirat amb els ulls ensunyats quan el sol els obria.

Que ara està millor? No ho discutim! Ho admito, però segur que d'altres com jo enyoraran alhora el pintoresc ingènu de les èpoques preterites.

Les raons concretes? Cap i moltes! La immutabilitat de certes coses i costums sols és definitiva quan es recalca en un teixit d'imponderables,

Els galls cantaran sempre igual; tot amb tot llurs estridències les faran sempre amb l'encís serè de les primeres hores matinals.

I la humanitat ha après a riure de tota manera Però per a esclafir una rialla franca, ingènua, d'aquelles que les dicta i gaudeix el cor no té altre remei que prescindir, per un instant, en absolut, del bagatge de prejudicis amb que ens ofehuen vint segles de lluita per la civilització.

A. Rosich Catalán

MÀQUINES PER A GÈNERES DE PUNT

ALBERT GNAUCK

CONSTRUCCIONS I REPRESENTACIONS

Casa fundada a
ESPANYA en 1890

MATARO

Cosit GOODYEAR

◆ calçat de lona per a ESTIU ◆ preus econòmics ◆

PESSETES 18

Ha quedat resolt el problema de calçar bé i econòmicament als nens
amb el cosit GOODYEAR IRROMPIBLE

Preu únic, 14 Ptes.

Gran varietat de models

El millor calçat,
SEGARRA

De venda a Mataró:
Gorristeria **LACAMELIA**

Antoni Batlle

VENEDOR EXCLUSIU

Rambla Mendizábal, 2 (davant l'Ateneu)

Neteja Gratuïta

Sastreria L'ANCORA

LA CASA MILLOR ASSORTIDA

CARRER DE BARCELONA, 4-MATARÓ

XAMPANYS NOYET

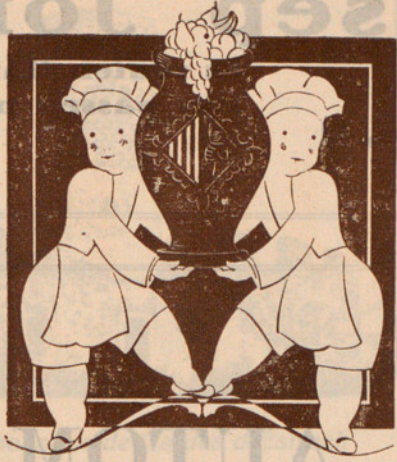
CAVES VALLGORGUINA - BARCELONA

VIATJANT PER CATALUNYA: PERE FORT

Carrer Cuba, 60 - MATARÓ

Confiteria i Pastisseria

Vins
Xampanyes
Licors

Riera, 64, bis
Mataró
Telèfon 54

Enric Miracle

**GRANJA CARALT
DOLORS REY**

Rambla Mendizábal, 14 (Enfront al carrer Bisbe Mas)

La més ben assortida en llet pura de vaca,
natilles, café, xocolates, cremes, refrescs

Joghourts i Kefir DANONE

ESPECIALITAT EN GELATS

Mitges

d'alta qualitat

en fil, seda artificial i seda natural

Fabriquem les marques Lola, Banús, Lya, Nina, etc., etc., conegudes a la majoria dels països del món.

Podem fabricar tipus especials per al mercat que us interessi

Les seves consultes mereixeran la nostra preferent atenció

**MANUFACTURES BANÚS, S. A.
BARCELONA**

Cerdanya, 389 - P. Claret, 61 i 63

Cables: MALLAFINA

Claves: A. B. C. 6.º ed.º i Bentley's

RIERA, 48

MATARÓ

MATERIAL D'OFICINES • SUBSCRIPCIONS

Aquesta Casa no té cap sucursal

SERVEI D'AUTOS DE LUXE

MARTÍ ENRÍQUEZ

SUCCESSOR DE FRANCESC ESGLEAS

PUNTS DE PARADA

Davant de l'Hostel de Montserrat-Telèf. 128 (carrer S. Agustí)
Rambla de Castelar al costat del repartidor de Gasolina

Llogar de cotxes coberts i descoberts

Servei especial per a casaments, bateigs, excursions, etc.
WIFREDO, 15 MATARÓ TELEFON 302

**FUNERARIA
DE LES SANTES**

FUNDADA EN 1854

DE

PUJOL, 38 MATARÓ TELÈF. 37

Vidua d'August J. Ribas i Mustarós

Antiga Casa **Fèlix Castany Cabot**

Gran assortit en edredons, coixins, Estors
: Catifes i demés articles del ram :

*Novetats en llanes, sedes, georgets,
crespons, crep-marroquines, cotons, etc.*

TELÉFON 321 CARRER DE BARCELONA
(DAVANT DE LA PESCATERIA)
M A T A R Ó

Matalasser

Llanes, Cotons, Miraguanos
Borres i Teles de totes classes

Josep Jofre

Es renten llanes
i es passen per la màquina

Enric Granados, 11
Mataró

RESTAURANT

HABITACIONS

❖ BAR AUTOMÀTIC ❖

ENFRONT ESTACIÓ

TELÉFON, 72

M A T A R Ó

“Banco Urquijo Catalán,”

Domicili: Pelai, 42 - Barcelona :: Apartat de Correus, 845 - Telèfon 16460

Capital: 25.000.000

Direccions Telegràfica i Telefònica: CATURQUIJO

Magatzems a la Barceloneta - Barcelona

Agencies i delegacions a Banyoles, La Bisbal, Calella, Girona, Manresa, Mataró, Palamós, Reus, Sant Feliu de Guixols, Sitges, Torelló, Vich i Vilanova i Geltrú.

Corresponsal del «Banco de España» a Mataró i Vilanova i Geltrú

Entitats que componen el Grup URQUIJO:

Denominació	Casa Central	Capital
«Banco Urquijo»	Madrid	Pessetes 100.000.000
«Banco Urquijo Catalán»	Barcelona	» 25.000.000
«Banco Urquijo Vascongado»	Bilbao	» 20.000.000
«Banco Urquijo de Guipúzcoa»	San Sebastián	» 20.000.000
«Banco del Oeste de España»	Salamanca	» 10.000.000
«Banco Minero Industrial de Asturias»	Gijón	» 10.000.000
«Banco Mercantil de Tarragona»	Tarragona	» 3.000.000
«Banco Urquijo de Guipúzcoa - Biarritz»	Biarritz (França)	Francs 1.000.000

les quals tenen establertes bon nombre de Sucursals i Agències a diverses localitats espanyoles — Corresponsals directes a totes les places d'Espanya i a les més importants del món

Agència de Mataró: Carrer Francesc Macià, 6 - Apartat, 5 - Tel. 8 i 305

Igual que les restants Dependències del Banc, aquesta Agència realitza tota mena d'operacions de Banca i Borsa, descompte de cupons, obertura de crèdits, etc., etc.

HORES D'OFICINA: DE 9 A 13 I DE 15 A 17 HORES - DISSABTES DE 9 A 13

NUVIS compreu vostres Mobles

— a la casa — **Mateu Ros** a preu de liquidació

Carrer de Barcelona, 20 i 36 ~ Mataró

SALÓ PER A SENYORES
de

JOAN TARRÉS

RIERA, 22 - PRAL - MATARÓ

Especialitat en les ondulacions Marcel, a l'aigua i a la permanent

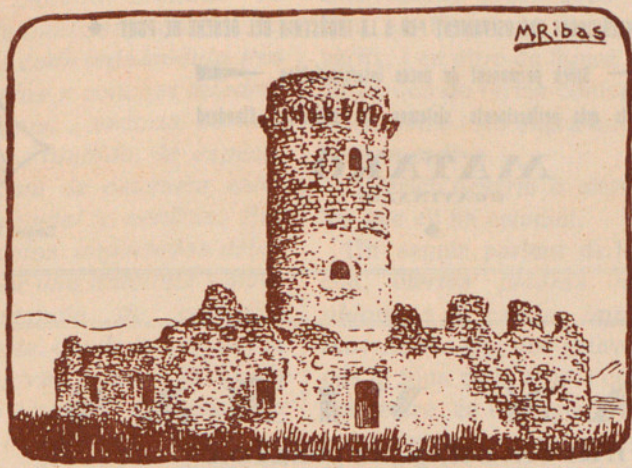

TETÉFON 151

Especialitat
en caixes per a
l'exportació

Construcció d'embalatges i envasos, marcats i polits per xampanyans, vins, licors, olis, etcètera, en fustes de poll i pi en totes les seves varietats

El Doblal Ibèric de "Turó de Castellar"

Torre dels Encantats de Caldes d'Estrach

I EL POBLAT

El poblal de què anem a tractar es troba a la muntanya que de temps antics fou anomenada «Podio de Castellar». Es aquesta distant 200 m. de Caldetes, 1.240 m. d'Arenys de Mar i 220 m. del mar. Té l'alçada de 80 metres sobre el nivell del mar.

Avui dia la part alta d'aquesta muntanya està ocupada per una torre medieval amurallada, dita vulgarment «Torra dels Encantats».

Es dedueix que el poblal ibèric fou estès per totes les vessants de la muntanya, encara que avui en moltes parts no hi han restes i probablement s'estendria vers la muntanya pròxima (direcció N.) dita «Sant Pere Abanto».

Es segur que la construcció de la «Torra dels Encantats» es faria emprant restes de les construccions anteriors, això ha esborrat en aquesta part l'existència de les mateixes.

Per la muntanya les restes de parets són escasses i tan malmeses que no es possible determinar les característiques de moltes d'elles.

Es dedueix també que el nnclí més important ocuparia el S. W., S. E. i E., indret més afavorit pel sol, i formós panorama, a la vegada que extens i dominant el mar. El terreny, ultra això, en aquesta part ofereix condicions naturals de defensa.

Les parets del poblal són d'un aparell rústec, fetes amb pedres de regulars dimensions, unides amb fang sense cap perfecció; aquesta tècnica és la que s'usa pels marges moderns. Algunes parets de més importància són fetes amb pedres col·locades amb més bona disposició procurant que les cares més planes i en part treballades siguin les de l'exterior del mur, unides amb fang; a trossos reforçades les pedres amb altres de petites col·locades als junts.

Les parets segueixen en sa major part les línies de nivell. Algunes, degut al desnivell del terreny, probablement deurién ésser utilitzades pel sosteniment de les terres, formant superfícies planes properes a les habitacions. Són perfectament visibles parets formant cambres rectangulars, que en són conservades.

En aquest poblal no es pot parlar de l'existència d'una veritable muralla de defensa; la part més alta no obstant, queda tancada per una forta paret de pedres de regulars dimensions, a trossos interrompuda, per ensulcades o per destrucció intencionada. En el costat E., N. E., s'estén aquesta fins a 114 metres de llargada, seguint l'orientació N. a S. Es conserva en l'alçada variable entre 1'50 i 2'50 m.

Del costat E. fins al W. queda el poblal perfectament protegit per l'accidentació del terreny. Amb seguretat en aquella època aquest indret del poblal limitaria amb el mar que s'estendria bon tros dintre la riera de Caldes, avui plena de terres procedents de la descomposició de les masses granítiques de les muntanyes; també el mar avançaria i ocuparia tot el lloc que avui coneixem amb el nom de platja del Canyadell.

El costat del poblal W. N. és completament destruït, amb les terres del tot remogudes. Sols, hi és visible

part de l'encreuament de dues grans parets.

Al cim de la muntanya, lloc ocupat actualment per la torre dels Encantats, hi haurien també habitacions ibèriques, cosa que fou comprovada per allà l'any 1929. Amb motiu de ferhi un sot, aparagueren gran quantitat de restes en ceràmica, vasos gairebé sencers, els quals foren novament colgats.

Tot el terreny on es troben les restes del poblal ibèric, ha estat remogut i emprat en sa major part per feines d'utilització agrícola. Degut a això es troba considerablement destruït.

S'ha de fer notar l'existència d'alguna cova artificial cavada a la roca dintre del recinte del poblal. Per les poques característiques que ofereixen és exposat dir-ne res.

II LA CERÀMICA I ALTRES TROBABLES

Primerament esmentem per ésser abundant la ceràmica ibèrica grollera mal cuita, feta a mà, de tradició neolítica; fragments grollers negrosos idèntics als de la capa hel·lenística de Empúries i a les altres estacions ibèriques de la nostra comarca. Es dedueixen vasos de forma de tupí, altres amb ornamentacions senzilles de cordons amb impressions digitals i també incisions tal com les feien en èpoques prehistòriques.

Ceràmica que recorda la indígena època hallstättica i amb més abundància la indígena llisa, ibèrica roja feta a torn, (vasos de formes i mides variades, sense decoració, plats, tapadores, platets petits molt fins i amfores acabades amb punta buida. Molt semblant a aquesta mena de ceràmica, és la grisa feta a torn. Els vasets són molt semblants als d'Empúries. Són abundants els vasos cilíndrics amb vora sortida. També la ceràmica hel·lenística de vernís negre brillant dita camponiana, presentada amb pàteres, vasos petits semiesfèrics, skyphori. Es troba la gerra ovoide acabada amb punta buida, la gerra de boca plana i les grans àmfores de perfil hel·lenístic.

S'han trobat en aquest poblal algunes restes de vasos ibèrics pintats a mà, gairebé totes amb decoració de cercles concèntrics alguna peça de forma circular imperfecte probablement de joc, i palets com els que sor-

tiren en les sitges (de les quals, més tard en parlarem); tal vegada procedents d'aquests enterraments.

Es molt interessant la molta quantitat d'ostres i petxines en part foradades que es troba dintre el recinte del poblal; algunes han aparegut a certa profunditat. Cal observar que de les sitges en sortiren moltes. També s'han trobat alguns trossos d'escoria de ferre. Fragments treballats de pasta semblant a os, probablement corresponents a agulles. Una cibella de bronze, d'un cinturó, en son entorn segueix un trenat en relleu. Són molts els fragments de ferre que es troben, els quals per ésser insignificants no es pot endevinar a quins objectes correspondrien. De restes d'os se n'han trobats molts; els més interessants són un gran caixal, una banya de bou i ossos tallats longitudinalment com els que aparegneren en les sitges.

III IMPORTÀNCIA I DATA DEL POBLAT

Les restes del poblal ibèric que estudiem presenten les mateixes carac-

Reconstrucció d'algunes formes de la ceràmica ibèrica més abundant al poblal.—1, 2, 3 i 4, vasos grollers fets a mà. 5 i 6, àmfores, 7, amforeta

aquest indret de la nostra comarca. Tal decaiguda, ja accentuada segurament als primers temps del poblal, arriba a fer perdre gairebé totes les característiques de la cultura ibèrica.

Aquest poblal ibèric a la vegada es presenta amb més marcada pobresa que la major part dels altres poblals de la comarca. Es dedueix que seria habitat per pocs individus. El fet de

ven col·locades al fons de sitges. Estaven acompanyades de diversos vasos i objectes d'ofrena.

Aquests sepulcres presenten un caràcter comú de l'època.

Les sitges excavades eren més o menys esfèriques, tapades per una espessa capa de terra.

El número de sitges descobertes es de 5, segons Pellicer (lluro), medien; la primera 4'20 m. de fondària per 2'80 m. de diàmetre per 0'60 m. d'obertura; la segona 4'00 m. de fondària per 2'40 m. de diàmetre per 0'80 m. d'obertura; la tercera 2'00 m. de fondària per 2'80 m. de diàmetre; les altres dues eren més petites i estaven plenes de mates i pedres.

El tipus d'aquests sepulcres es troba a Sant Feliu de Guixols, Plana Bardada, Rubí i les descobertes darrerament a Cabrils.

La civilització corresponent a aquesta necròpolis és molt pobra, tardana, tocant al temps de la conquesta romana.

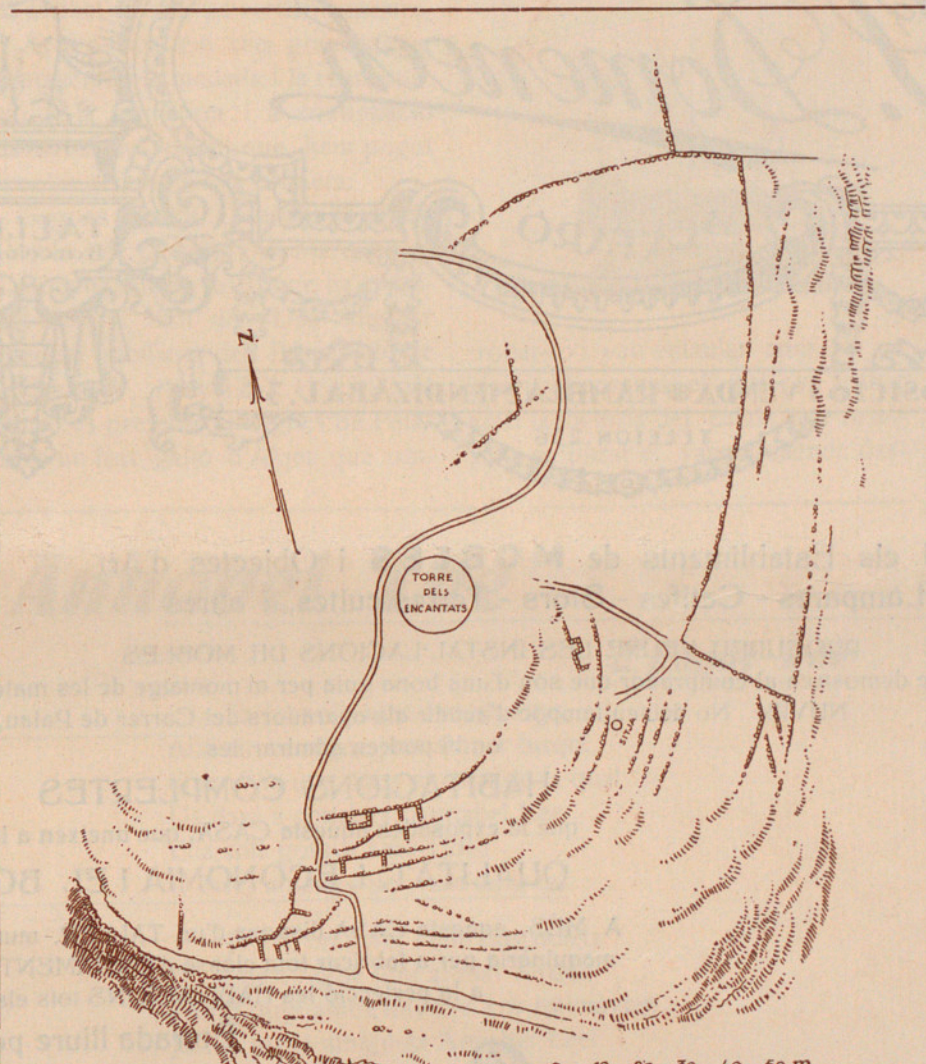
Les sitges que estudiem foren descobertes casualment (Pellicer. - lluro pag. 94). Pel fet de trobar-se situades dintre el recinte del poblal ibèric ens fa creure que en son primer temps servirien per guardar grans i més tard les utilitzarien per enterraments. Un cas semblant és el del poblal ibèric de Sant Miquel de Sorba i probablement el de Cabrils encara que d'aquest darrer no es pot dir gran cosa per no haver estat excavat metòdicament.

El material arqueològic sortit de les sitges que estudiem és abundant.

Aparegueren àmfores de grans dimensions que segons ens ha manifestat personalment el Sr. Joaquim Soler de Caldetes, qui va presenciar les excavacions, eren poc consistents degut a la gran mollena del lloc on aparegueren, totes a l'ésser tretes amb sistemes gens científics quedaven considerablement desfetes. Es deixaren destruïdes per la muntanya.

Ultra aquestes, sortiren de les sitges, vasos i urnes cineràries idèntiques a les de la necròpolis ibèrica de Cabrera, ossos tallats longitudinalment, agulles, raspadors o cisells d'os, pondus, palets, petxines, etc.

Pellicer, tingué ocasió de presenciar l'excavació de les tres sitges més grans, i diu, sortiren objectes indígenes i d'importació, especialment de la tercera sitja moltes restes d'urnes cineràries com les de Cabrera. Continua (lluro, pàg. 96) *recogimos varias piedras redondas y oblongas de caliza, ceràmica grosera con toscos adornos, una cazuela de piedra arenisca, una espátula y una larga agu-*

Plànol de les restes existents del poblal ibèric

terístiques que els altres poblals ibèrics de la nostra comarca. La ceràmica i les restes de construccions revelen una certa decadència dels tipus ibèrics pròpiament dits.

La pobresa de la ceràmica i l'adopció de la ceràmica hel·lenística de procedència forastera són indicadors d'una decadència, a la qual haurà contribuït també les suposades lluites que amb freqüència pertorbaven

no trobar restes d'una muralla de defensa, que segurament no la tenia, fa creure en un seguit de molèsties que haurien sofert els habitants, mentre en altres poblals se les podien lliurar també el fet de trobar-se molt allunyat d'altres poblals, i el limitar amb el mar, d'on vindrien els seus enemics.

En conjunt, les restes d'aquest poblal ibèric poden datar-se del segle IV abans de J. C. fins a la romanització o sigui a la fi del segle III abans de J. C. Ocupa el segon període de la civilització ibèrica.

IV LA NECRÒPOLIS

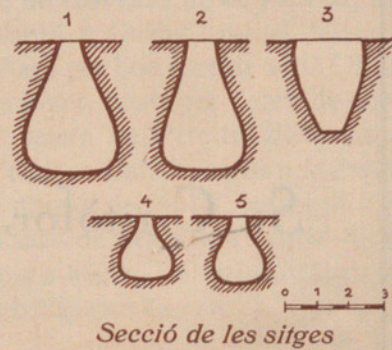
La necròpolis corresponent al poblal ibèric de «Turó de Castellar» té la mateixa data del poblal.

Fou per allà l'últim trimestre de l'any 1881 excavada pel Sr. Salarich. Més tard dit excavador en publicà un extens estudi (Apuntes para la historia de Caldes de Estrach (vulgo) Caldetes. Barcelona. Imp. La Renaixença 1882).

Les sepulcres avui no són conservades. Consistien en les cendres de varis cadàvers cremats, dipositades dintre de grans gerres, les quals esta-

Reconstrucció d'alguns vasos ibèrics fets a torn

Secció de les sitges

(Acaba a la pàg. 9)

TAPES AREAS MILEICAS

**de cabeza
boca, dientes
nerviosos
jaquecas
neuralgias
y especiales
de la mujer**

Venta en
todas las Farmacias

Precio del sobre con dos tabletas, 30 cts.

FRANCISCO MAURET MORAGAS

◆ CONSTRUCCIONS MECANIQUEX EXCLUSIVAMENT PER A LA INDUSTRIA DEL GENERE DE PUNT ◆

Stock permanent de peces intercanviables
per als més perfeccionats sistemes de màquines Standard

MATARÓ
GRAVINA, 27

Segell de garantia

JOAN VIÑAS

PERFUMERIA ESCOLLIDA

OBJECTES PER A REGAL - GANIVETERIA D'ALTA QUALITAT
BUIDAT AUTOMÀTIC DE FULLES D'AFEITAR
EINES AGRÍCOLES

F. MACIÀ, 28 I 30
(ABANS ARGENTONA)

MATARÓ

TAPISSERIA **DECORACIO**

MOBLES

S. Domenech

MATARÓ

TALLER
Barcelonals

EXPOSICIO i VENDA RAMBLA MENDIZABAL, 35

TELEFON. 236

VISITEU els Establiments de **MOBLES** i Objectes d'Art
Làmpares - Catifes - Stors - Terres cuites, i altres

PROCUREU VEURE LES INSTAL·LACIONS DE MOBLES
que demostren al comprador que són d'una bona guia per al montatge de les matei es
NUVIS! No deixeu tampoc d'acudir als aparadors del Carrer de Palau, 8 i 10
on hi podreu admirar les

HABITACIONS COMPLERTES

que té exposades aquesta CASA, que uneixen a la seva

QUALITAT, L'ECONOMIA I EL BON GUST

A MÉS, aquesta CASA disposa d'un TALLER, muntat amb la més moderna
maquinària per a fabricar tota classe d'ORNAMENTACIO, MOBLES i INSTAL·LAR
a la perfeccio les HABITACIONS tots els variats estils de DECORACIO

Entrada lliure per a visitar les Exposicions, per la
RIERA, N.º 35
MATARÓ

Ferreteria Masriera
(Antiga Casa Damià)

St. Cristòfor, 13 **Telèfon 170**

MATARÓ

La Flor de Mayo
Productes Alimenticis
de
Joan Bosch

E'anunciar aquesta Casa és
garantia de la seva qualitat

Santa Maria, 11 - Mataró - Plaça Constitució, 10

El poblat ibèric de "Turó de Castellar"

(Segueix de la pàg. 7)

ja de hueso labrado, multitud de huesos longitudinalmente quebrados para extraer la codiciada médula, tres molares reunidos y conchas taladradas para collares, ...escoria de metales, una masa fundida, de aspecto de lava en forma de casquete esférico, carbón vegetal y cenizas. Entre los productos importados debemos mencionar una drachma emporitana, abundancia de cerámica griega-española. desde la que servía para finísimos vasos hasta la usada para grandes ámforas, con ese tinte amarillento o bajo característico; por último tres docenas y media de pondus de varias dimensiones.

Diu també en Pellicer, fixant-se en el que deia algú del seu temps, que a Mataró foren trobades algunes sitges semblants a les descrites, a la endevaillada que forma el carrer de Sant Ramon amb el de Sant Pelegrí, a prop de l'Hospital.

En la ressenya d'una excursió feta a aquesta necròpolis per alguns socis de «La Catalanista», el dia 5 de juliol de 1881; llegim: *Tot lo terré que s'estén per la part de nord del cim del puig està completament plè de restes d'ámfores y vaixelles d'obra, que la primor de la capa de terra vegetal y'ls successius conreus han convertit en petits bocins. Se'n trobaren, en particular, omplint una fossa treballada en la roca que's descobrí á uns dos pams de fondaria, que feyan suposar eran de grans vasos que habian contingut restos o cendras de cadavres. També se parlá als excursionistas d'haberse trobat, una gran gerra, alta com un home, y dintre de la qual hi habia ampollas y altra vaixelles petites; més fetas las averiguacions degudas, resultá que habia sigut malhauradament destruida...* («El Excursionista», n.º 34, agost de 1881.)

J. Salarich ha estat el que més intensament s'ha dedicat a l'estudi d'aquesta necròpolis, descoberta a la cima del antiguo Podio de Castellar junto a la torre llamada dels Encantats (Lloc citat).

Respecte de la situació de les sitges, que segons el seu excavador cita properes a la «Torre dels Encantats», Carrers i Candi diu, (Geografía General de Catalunya vol. I pàgina 468) que modernament (1907) han desaparegut les sitges per l'explotació d'una pedrera.

El ja citat senyor Soler, ens ha ensenyat l'emplaçament de la sitja més gran, desmentint-nos a la vegada el que va escriure Carreras i Candi sobre la situació de les mateixes.

Salarich al parlar del material aparegut, cita: *Una pesada cazuela de piedra arenisca, llevada seguramente de mucha distancia, yacia rodeada de diminutos restos cerámicos sin cocer y poco cocidos, otros que presentaban un grado mayor de consistencia y los colores... Siendo estos restos mezclados con otros de procedencia romana i algunos aun-que pocos, de origen griego... muchos huesos cortados a lo largo para la extracción de la médula.*

En parlar dels ossos diu que n'hauria pogut aplegar molts, si hagués conegut la seva importància. Parla d'un os que fou convertit en cisell o espàtula i d'un altre en agulla, també, tres molares reunidos que personas competentes no se han decidido a clasificar. Continua, que tots aquests objectes i altres s'han trobat en dos

excavacions practicades en la roca viva en forma de cons truncats pel vèrtex, i en altre de figura inversa. En altres dos de forma cònica, sols s'ha trobat terra més negra que la del país i grans pedres.

Salarich descriu 5 sitges que són les que ell ha estudiat.

En seguir parlant de les troballes cita, *ciertas piedras redondas y oblongas de caliza, importadas de muy lejos.* Diu que estaven col·locades al fons de la sitja; i com resguard del centre, en la primera sitja una capa uniforme com lava o pedra lleugera molt fluixa, i al segon una de més dura, però fràgil, esfèrica d'una cara i plana de l'altra conservant la forma del vas o objecte en què fou fosa. En aquesta sitja fou trobat el vas, de pedra arenisca citat anteriorment, i que per dissort també fou fet a trossos. Pellicer, creu que seria un gresol per fondre algun metall, per la presència de restes de carbó, escòria i alguns fragments de coure que aparegueren en les sitges.

Descriu la troballa d'una moneda emporitana, ...divisor de la dragma de Pegaso. Presenta en su anverso: Cabeza diademada de Diana con pendientes; de detrás de la oreja arrancan dos grandes bucles que suben a rizarse en lo alto. Reverso: Pegaso. Modulo 11 milim, peso 0'50.

Detall de la paret d'una habitació ibèrica

V

SUPOSADES RESTES ROMANES

En la muntanya de Turó de Castellar i en la de St. Pere Abanto, s'han trobat, diu en Salarich al descriure la part romana, diversos fragments molt complets d'ámfores cineràries i restes de ceràmica variada, romana i grega. En aquesta part, Salarich creu i també com ell ho entenen, el dictàmen d'una comissió especial nomenada per l'Asociación catalanista de excursiones científicas, que el lloc on s'han fet les troballes arqueològiques estaria ocupat per una esplèndida vil·la o vil·les corresponents a l'època romana.

Nosaltres creiem decididament que tot el que diu senyors posen corresponent a l'època romana és pertanyent a l'època del poblat ibèric, aquest, totalment ignorat d'ells.

Les restes de ceràmica romana són insignificants, escassíssimes. Tan sols es troben pel cim de la «Toró de Castellar». En cas de que en l'època romana a aquest lloc haguessin existit construccions d'alguna mena, avui resultaria el seu record totalment esborrat. Amb tot, dubtem de que en aquesta muntanya hagués existit cap construcció romana. Ens confirma aquesta suposició el fet d'haver trobat dintre del recinte clos de la «Torre dels Encantats» a poca fondària abundància de restes ibèriques. Podriem creure que aquesta part, la més alta del poblat ibèric l'ocuparien durant poc temps els romans, sense que aixequessin cap nova construcció.

Respecte les restes de construccions citades a la muntanya de Sant Pere Abanto, actualment han desaparegut, probablement per diversos moviments de terres.

Les restes de ceràmica per aquesta muntanya no són abundants i poden classificar-se amb els tipus de la ceràmica ibèrica del poblat.

Marià Ribas i Bertran

Fotografies i dibuixos de l'autor.

Una medalla i un vaixell

Dies enrera el DIARI DE MATARÓ va ocupar-se d'una miniatura de vaixell reproducció del que apareixia gravat en una medalla referent a un fet en el que havia tingut un paper molt important un fill de la nostra ciutat. Tant el vaixell com la medalla havien estat exposats a l'establiment

de mobles que el senyor Domènech té a la Riera. L'autor de la reproducció, admirablement feta, és el jove mecànic Joaquim Buch, el qual dedica les estones de lleure a construir aquestes embarcacions, art en el que ha arribat a ésser un veritable mestre.

Avui publiquem uns gravats que representen la medalla i la reproducció de la miniatura i a continuació donarem les dades que hem pogut recollir referents a la primera:

Segons explica el senyor Josep de Rujula i de Ochotorena, Marqués de Cidoncha, en un fullet que ha publicat amb el títol de «Una singular merced nobiliaria del Principado de Catalunya», l'any 1757, el dia 22 de juny, es presentà en aigües de Palamós un fort galió d'Alger que om-

Epigrames de ciutat

El pardal i la neu

El pardal novell no la coneixia la neu.
Golut, d'un vol lleu
cada borralló bec-obert espia:
i no enten perquè riuen les pardales
amagant el cap a sota les ales.

Del terrat

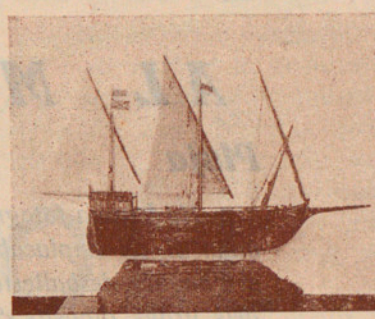
Mira al fons del carré oliós de sol,
amb la molsa dels arbres a la riba:
no veus l'estany on volta l'errivol estol
de peixos violats, que de la mà s'esquiva?
Tu podries així, dins el tràfec revolt,
perseguir l'autobús lluent d'escata viva.

Vetlla estival

La noia és al balcó, i pren el clar de lluna.
Cada pupila llum com saborosa pruna
dins la rodona faç d'ensunyada llacuna.
Un infant s'ha adormit sobre el llibre de sants,
sota al llum rosa al fons d'aquella estança bruna.
Xisclen riells d'argent pels carrers fosquejants.

Maria Teresa Vernet

plia de terror la Mediterrània. El capità i propietari del vaixell armat «Sant Antoni de Pàdua» Joan Baptista Balanzó, sortí amb la seva gent a

trobar-lo i van entaular amb ell un aferrissat combat el qual va acabar amb la victòria del català, qui va assolir enfonar el vaixell enemic des-

prés d'incendiar-lo, donar mort a la majoria de la tripulació i empresonar 26 alarbs supervivents que foren conduïts a Palamós on d'ordre del rei els van curar i després els portaren a Barcelona el dia 5 d'agost següent.

El rei Ferran VI, per tal de premiar aquella gesta que netejava el litoral català d'un perillós enemic, ordenà que s'acunyés una medalla d'or amb la seva efígie i que en ella figurés també la victòria de Balanzó. A més ordenà que se li permetés l'ús d'espasa. L'imposició de la medalla va tenir lloc a Capitanía general de Barcelona el 9 de novembre de 1758 pel Marqués de la Mina. Duc de la Palata, Capità General dels reials exercits, Governador del Principat i President de la Reial Audiència. Així consta en el despatx per Ordre Reial de l'esmentada data, refrendat per don Miquel Bañuelos obeït i complimentat per l'Ajuntament de Mataró el 24 del mateix mes en sessió presidida pel seu corredor i governador don Oronci de Betrela Andrade.

Aquesta medalla (única creada a Espanya amb caràcter reial i en honor d'una família) porta a l'anvers el bust del monarca i l'inscripció FERDINANDUS VI TERRA MARIQUE MVNIFICUS i al revers s'hi representa el combat entre el vaixell de

Balanzó i el galeó d'Alger. En la seva part superior diu: IOANNI BALANZO CATALANO i a l'inferior: MAVRICA NAVE INCENSA DEMERSAQVE. X KALENDAS JULII MDCCLVII.

Joan Baptista Balanzó i Boter, havia nascut a Mataró i fou batejat en l'església parroquial el 20 de desembre de 1699. Era fill de Joan Baptista Balanzó i Galmir, nascut també a Mataró per l'octubre de 1667 i d'Agnes Boter, casats per l'abril de 1691, nét patern de Pere Balanzó i Casals i Feliciano Galmir, casats a Mataró el 26 d'agost de 1961 i besnet de Pere Balanzó de Bearn, qui visqué igualment a Mataró on es casà l'any 1617 amb Catarina Casals.

M. T.

Fotografies «Diari» i Boter.

Annabel Lee

d'Edgar Doë

Fa ja molts anys i molts anys,
Allà en un regne junt al mar turquí,
Que vivia una noia, el nom de la qual
Us daré a conèixer: Annabel Lee.
Ella sols gosava amb l'idea
D'ésser amada i de viure amb mi.

Jo era un noieta i ella una noieta
En aquest regne junt al mar turquí;
I amb quin amor immens ens estimàvem
Jo i la meva amigueta Annabel Lee!
Amb un amor que fins els serafins
Ens envejaven, a ella com a mi.

I aquesta fou la raó de que fa temps,
En aquest regne junt al mar turquí,
Bufés el vent d'un núvol i gelés
A la meva adorada Annabel Lee;
Que els seus pares que d'origen noble eren
Vinguessin a buscar-la, robant-me-la a mi,
I anessin a enterrar-la en un sepulcre,
Allà en un regne junt el mar turquí.

Angels, menys feliços en el cel,
Ens envejaven, a ella com a mi,
I aquesta fou la raó—tots ho sabeu,
En aquest regne junt el mar turquí,—
Per la qual sortí el vent d'aquell núvol
Que gelà i matà la bella Annabel Lee.

Però fou tan immens l'amor nostre
Que ningú pogué res contra ella i contra mi,
I ni els serafins que són al cel,
Ni els dimonis en el mar turquí
Podran mai separar la meva ànima de l'ànima
De la meva adorada Annabel Lee.

Que no brilla la lluna sens portar-me
Els somnis de la bella Annabel Lee,
I les estrelles no apareixen mai
Sens la mirada fidel d'Annabel Lee,
I així, allà lluny, prop de les onades
Dormo junt la meva esposa Annabel Lee,
En el trist sepulcre abandonat,
En la nostra tomba junt el mar turquí.

Jaume Térmens, trad.

Nota: Cal tenir en compte que, en anglès «Lee» és pronunciat «Li».

Parets del poblat ibèric

L'any de Goethe

Goethe,
home econòmic
i apolític

Amb motiu del centenari de la mort de Goethe s'ha parlat de molts aspectes de la seva personalitat, Home de múltiples facetes, els seus biògrafs han trobat ample camp per a fer minucioses disquisicions sobre el seu classicisme, els seus amors, la seva sensibilitat, la seva àmplia concepció del món i de la cultura...

En canvi, Goethe és poc conegut com a home econòmic i apolític. No obstant, si l'economia és una forma del culte de l'ordre, no hem d'estranyar-nos que el geni de Weimar, amés l'estalvi. De jove posseïa una llibreta en la qual consignava les més insignificants despeses.

Aquest interès per l'economia, podríem explicar-nos-el degut a una influència atàvica. El seu pare, el Conseller Joan Gaspar Goethe, posseïa un registre, escrit precisament en llatí, a fi de donar-li més dignitat, on anotava els ingressos i despeses familiars. Era un *liber domesticus*.

Goethe, amb el temps, apar que se li accentuà aquest interès per l'ordre econòmic, puix que, quan l'any 1814 l'erudit Biosserée anà a visitar-lo, el trobà conferenciant amb el seu Majordom sobre l'ordre econòmic de la casa. Adhuc amb ulls vigilants, esguardava tots els prestatges per veure si mancava alguna cosa.

Com sigui que un amic de Boisseree va estranyar-se que un poeta és preocupés tan dels afers econòmics, Goethe digué amb dignitat i senzillesa alhora: «Liquideu, abans que tot, la prosa, i la poesia s'obrirà tot seguit joiosament. Cal començar per separar el coll de tota la part desagradable de l'existència per tal d'assaborir, desseguida, la part agradable. El son ens és més reparador després».

Llegim en una carta de l'any 1831: «Vol que pesin cada mos de pa, i dorm amb la clau del llenyer sota el coixí». Goethe, en aquesta ocasió, més que admirar-lo ens fa riure. Riem, però, comprensivament.

Goethe no senti mai cap interès per la política, ans el contrari, creia que era una de les puixances malí-

ques que corrompien més la humanitat. No podia suportar de cap manera les vanes converses entorn dels afers polítics. Creia que era perdre el temps parlar d'un ordre de coses irrealitzable, d'un canvi de règim, d'unes actituds equívokes que hom no podria mai comprendre. No ens sorprèn gens que un home com Goethe, d'un individualisme tan reconcentrat volgués prescindir dels engranatges polítics, tan apartats de la personalitat i que sols s'aferran a les grans masses, tan aviat passives com exaltades. Avorria el parlamentarisme, car per ell no era res més que una de les formes més clares de l'esbargiment desorganitzat i una de les més esclatants il·lustracions de la esterilitat verbal. En l'ordre de les realitzacions no creia en cap altre acció més eficaç que aquella que procedia del poder absolut.

La política no l'atreia, perquè ell comprenia que el seu camp d'acció tenia més amplitud que el de la política: anhelava el domini de l'esperit. Quan escrivia un poema, una novel·la, un assaig, era ell l'únic responsable de les fallides que hi haguessin. I quan l'obra assolía l'èxit merescut,

AL MARGE DELS FETS

Pluja

He fet una fotografia de la ciutat de nit després de ploure, un d'aquests dies darrers, quan el cel implacable ens trametia totes les seves reserves hidriques d'un plegat, com si s'hagués desballestat l'economia dels núvols o els angelets encarregats d'obrir les aixetes dels grans dipòsits s'haguessin adormit.

Dies i dies hem vist caure l'aigua monòtona igual que si ens haguessin condemnat a un hivern perpetu. Savis i profans s'han trencat el cap per a cercar l'origen de l'anormalitat: si els corrents polars, si les cendres dels volcans americans, si les emissions de radiodifusió... En definitiva, res de concret i versemblant. El fenomen seguia descabdellant-se com si tal cosa. Ens llevàvem amb pluja i ens n'anàvem al llit plovent i, mentrestant, l'estiu se'ns esfumava, com ja s'havia descolorit la primavera. Algún derrotista volia aprofitar l'ocasió per a penjar a les circumstàncies el desgavell atmosfèric i, subrepticament, tractava de fer creure en l'influència dels senglers parlamentaris com a elements meteorològics. Descoberta l'intenció, els pressumptes creients obrien el paraigües i se n'anaven amb un blasme eloqüent a flor de llavi.

Tornant a la fotografia i deixant de banda les causes d'aquesta mullena heròica i persistent, no em negareu que la ciutat de nit després de la pluja té una certa bellesa digna d'ésser cantada pels millors trovadors. Segurament el meu amic Martí Monteys, que sap alternar, ungit d'una certa resignació elegant, la poesia amb el llibre major, es deixà impressionar per una visió idèntica quan va escriure uns versos que deien així:

«La Ciutat després de ploure
és un cristall resplendent.
El trespol brunyit com coure
llu meravellosament.

Les llums s'agiten pregones
—anguiles d'esguard encès—
flamenjant entre les ones
d'un riu de foc que esclatés.»

Marçal

era ell sol qui rebia les lloances. Per això s'aferrà sempre al fer individualisme. Les coses que veia, els homes que tractava, l'interessaven més pel profit personal que en podia treure, que no pas pel valor intrínsec que poguessin tenir.

A Goethe no li agradava de perdre el temps llegint amb avidesa els diaris, puix que les notícies que s'inserien eren errònies, i al cap de poc temps, les càbales que es formulaven no s'havien realitzat. En canvi, coses imprevistes esdevenien l'ordre del dia. Afirmava, també, que «l'home que viu només dins el cercle de la seva activitat pròpia, veu clar que la majoria dels diaris no fan més que enganyar-lo». L'autor del «Faust» no podia sofrir la llibertat de la premsa. Aquesta llibertat era, per ell, un dels més poderosos dogmes d'allò que en deia *mística democràtica*.

En la manera de veure la política, coincideixen Goethe i el gran poeta de Maiano Frédéric Mistral. Aquest deia que els polítics «no saben res de res», i que la política no era necessària com a art de governar, sinó com a força que construeix i eleva l'ànima d'un poble.

Nosaltres dissentim en alguns punts de mira de Goethe; però, com sempre ens captiven les seves opinions, car a través d'elles hi veiem una ànima que no anava a la deriva, que no es doblegava i que, per damunt de tot, creia en el triomf de la personalitat individual.

Leandre Amigó

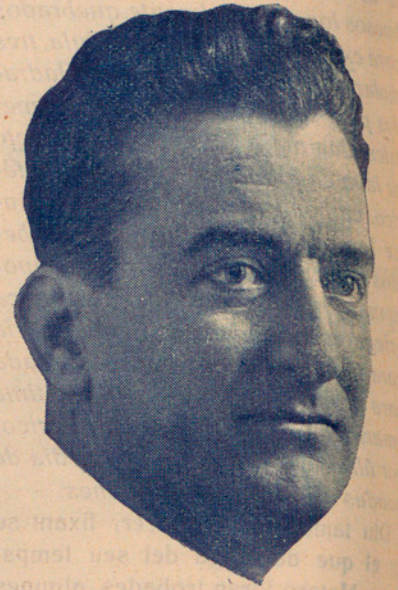
L'altre
patriotisme

Per un moment, en el de la festa major, podem abandonar-nos a un esplai desacomodat. Festa major, vol dir reviscolament d'una alegria que potser es va perdre. Actualment, tothom porta una arruga de preocupació pintada al rostre. Un important grapat de problemes ens han sotmès a un estat morbós. L'atur forçós, la crisi econòmica que n'és el determinant, les discussions polítiques, la dreta i l'esquerra, etc., ens han fet gairebé oblidar que som uns homes de carnis i ossos oberts a totes les expansions populars i al gaudi d'aquest bé de Déu de coses que ens volten. Jo, sempre he trobat que la festa major tenia un so alegre com d'espiguet de tenora i de riulla de flaviol que sona una tornada que cap compositor visible ha harmonitzat. Enguany, però, sembla que aquesta emoció popular hagi perdut la seva característica. A l'entreacte, entre dansa i dansa, després del picament de mans a la peça de concert o en mig del pairal tiberi, hi surt, indefectiblement, aquell mot que ens torna a transportar al món de les baralles, de les desavinences humanes, de l'exabrupte parlamentari, dels oportunistes, de l'home apanyós d'una popularitat efímera, i en fi, en aquell ambient que tot ho és menys la joia de la joventut i l'encant de la vida. Potser encara no tenim ben format el concepte de pa-

tria. Potser encara ens pensem que la pàtria és només que una burocràcia amb totes les seves conseqüències.

Què podríem fer per desfer aquest concepte equivoc que cova a la ment de tants ciutadans? Senzillament, mostrar-los tot això que fa vibrar l'ànima popular sense caure en el barroquisme de la xerrameca política. Mostrar-los la festa major amb tot el fantàstic colorit i amb tola llur engrescadora joguineria. Des de les solemnes i pairalissimes manifestacions religioses fins el darrer espiguet del cornet de l'envelat, hi ha tot un món ben diferent del que vivim d'una manera massa apassionada. Mireu aquesta monjoia de jovent engalanat i de cares alegres! No us diu res aquest davassall de joiells que maquillen mestriolament la faç de la terra preocupada per la misèria de la poca cosa humana?

Doncs això és una gran mica d'aquesta pàtria jova que volem envellir amb les nostres atzagaiades. Cada floreta que la festa major posa al test mustigat de l'esperit de l'home d'aquest segle, és una gota d'essència que ha de reanimar el nostre poble major d'edat i emancipat dintre poc. Pensem que la Pàtria no es rehabilita, no madura, no esdevé forta, exhuberant i fecunda, si no la reguem amb aquesta aigua de joventut que ha d'ésser pura, llisquent i cristal·lina. En la festa major, hi hem de veure la palpació de les nostres cançons i de les nostres danses i de la nostra alegre joventut, car tot això és la Pàtria. La conservació d'aquesta ànima

Els nostres
artistes

Josep Sabater

Fill absent de Mataró, la Ciutat seguida amb viu interès les seves gestes que, poc a poc, el menen a la glòria. La seva batuda s'ha fet gairebé insubstituïble en la direcció del Gran Teatre del Liceu.

Sense estrèpit, sense «bluf», el Mestre Sabater té ja un nom que s'escriu en els cartells amb lletres grosses. Dirigeix els estudis d'Angelina Duran i de Jaume Bardera i el de tots aquells artistes mataronins que es lliuren a la seva comprensió i a la seva benevolència.

Des d'aquestes planes, que s'honoren amb el seu retrat, li fem present el testimoni de la nostra admiració i —ens atrevim a dir-ho— l'afecte de tots els seus compatriotes.

Angelina Duran

O el triomf d'un temperament—podríem dir. Per damunt de tots els prejudicis, Angelina Duran ha imposat la seva vocació d'artista i el nostre públic recordarà sempre amb joia el dia que debutà com a protagonista de «La Bohème» en el Teatre Clavé.

Ella tampoc oblidarà mai els aplaudiments d'aquella nit memorable que subrealment eloqüentment el lleu tremolor de l'emoció inicial.

Ara, Angelina Duran estudia i aviat se'n presentarà amb una altra producció, probablement «Aida».

Jaume Bardera

Un altre exemple de tenacitat i de triomf de la vocació. Jaume Bardera, tan intel·ligent com modest, ha assolit la màxima aspiració de tot cantant: Ha estat aplaudit l'hivern passat pel públic del Liceu de Barcelona. A Mataró també l'hem sentit cantar i la nit del debut d'Angelina Duran compartí amb ella les ovacions del públic que omplia la sala del Clavé.

Jaume Bardera, però, no s'adorm en aquests lloers primítics i segueix la seva ruta d'estudiant: Un dia d'aquests marxarà cap a Itàlia per tal de perfeccionar-se en el difícil art que conrea.

Bon viatge i molts èxits!

secular, és l'alçaprem més eficaç per fer enlairar Catalunya al lloc que li correspon. És la garantia més segura de la nostra llibertat, perquè aquesta no pot aconseguir-se d'altra manera que servant ferma aquesta fe per les nostres coses, puix que és la fe que ha vestit la nostra gloriosa història.

P. Vinyoles i Vivet

ROCALLA

EL MILLOR MATERIAL PER A CONSTRUCCIONS

Tubs - Planxes acanalades - Dipòsits - Canalons

Revo'tons-Dipòsits per a Waters-Plaques de 40 x 40 cm.

ROCALLA S. A. - BARCELONA

Rambla Estudis, 14 i Canuda, 2 - Telèfon 20.768

Representant a Mataró:

AGUSTI COLL

Fermí Galan, n.º 600

BANCO CENTRAL

Capital autoritzat, pessetes 200.000.000-Idem desemborsat, 60.000.000-Fons de reserva, 20.694.582

120 Sucursals i Agències a les principals places d'Espanya

Sucursal de Mataró: Rambla Castelar, 36 - Telèf. 222

El BANCO CENTRAL realitza tota classe d'operacions bancàries, abonant interessos de conformitat amb els majors tipus autoritzats pel Consell Superior Bancari

COMPTES CORRENTS:

A la vista:	Interès anual	2,50	per 100
A vuit dies:	» »	3,00	» 100
A un any:	» »	4,50	» 100

CAIXA D'ESTALVIS

El BANCO CENTRAL té establert el Servei d'Estalvis, admetent imposicions de 1 a 25.000 pessetes a l'interès anyal de 4 per 100

Les llibretes de la Caixa d'Estalvis del «Banco Central» poden obrir-se a nom de menors d'edat i al de dos o més persones, indistintament (esposos, germans, socis, etc.)

Les imposicions d'estalvi no exigeixen apunts, perquè les llibretes porten anotades les imposicions, els reintegres i els saldos a favor dels imponents.

BIBLIOTEQUES

Es impossible graduar l'espiritualitat i la cultura d'un poble sense «prendre el pols» als llibres amb que aquest nodreix el seu esperit i enforteix la seva intel·ligència. Altrament hom sempre podria dubtar del gruix i de la sinceritat de les seves manifestacions més íntimes que deuen afluir directament de la seva ànima.

Es un reconeixement que no falla. Segons la quantitat i la qualitat dels llibres amb els quals hom ha bastit l'edifici de la seva pròpia cultura, serà més o menys elevat el nivell de la seva espiritualitat i del seu intel·lectualisme. Segons el número de biblioteques escampades arreu d'un poble, serà més o menys considerable l'ascens i la superació de la seva vida col·lectiva. La nostra ciutat, — a despit d'aquelles doloroses i censurables manifestacions esporàdiques que poden entelar-li el guspireig cultural que s'observa en moltes de les seves obres i institucions.

Les diferents i ben dotades biblioteques i la gran quantitat de llibres que atesora, en són simplement una prova.

Vegeu-les, comproveu-les, sinó, a través d'aquestes visites que hem fet a algunes d'elles, en les quals hem tingut plaent ocasió de constatar ho abastament, puix que les Biblioteques són el baròmetre més fi i segur que existeix per comprovar exactament la graduació de la sensibilitat espiritual, del seny i de l'intel·ligència dels pobles cultes.

Al Col·legi dels PP. Escolapis

Una biblioteca particular molt interessant i poc comentada. — Un matoroní il·lustre.

De molt petits que perdura en nostra ment la forta impressió, l'astorament que ens produí la primera visió de tot aquell món ple de llibres que és la gran biblioteca que posseïx el col·legi dels PP. Escolapis de nostra ciutat. En la nostra infantesa l'atzar ens conduí un jorn a veure-la i recordo perfectament que les nostres parpelles s'aixamplaren admirativament i el nostre esguard quedà perplexat al perdre's entre els volums tan ben encaixonats en aquells simètrics prestatges, seriosament uniformes.

Avui, al visitar-la per aquest reportatge ens ha vingut a la ment la desorientació i perplexitat d'aquell jorn i àdhuc ens ha semblat recordar aquell tuf de paper revellit i de pergami esgrogueït que tan escava i tan caracteritzava les grans i antigues biblioteques. Avui, com ahir, ens hi ha acompanyat l'humilíssim escolapi P. Llobet,

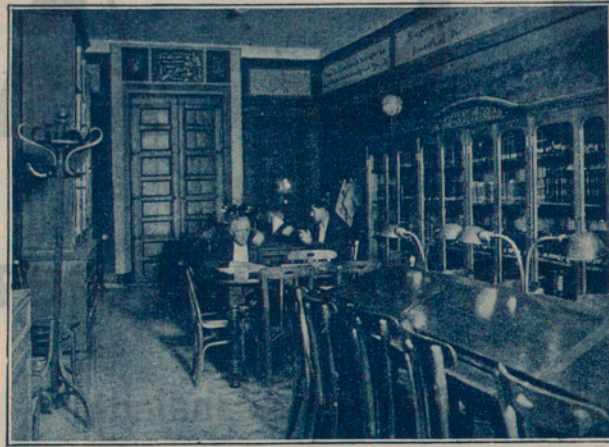
aquest vellet que ha vist argentar-se copiosament la seva clespa a mesura que abocava cabassos de la seva abundosa i productiva paciència en la cura d'aquesta biblioteca.

Tot just traspasat el llindar, no hem pogut menys que inquirir la biografia d'un retrat a l'oli que presideix aquella quadratura de prestatges i volums. Immediatament l'hem tingut a la mà. Es tracta del escolapi P. Jacinte Feliu, nat a la nostra ciutat en desembre de 1787, esdevingut per la seva privilegiada intel·ligència famós catèdric i gran matemàtic, autor de moltes obres científiques entre les quals destaca un importantíssim tractat de matemàtiques editat en sis luxosos volums — que contemplem — per encàrrec de Ferran VII, els quals serviren de text en les Escoles militars. Aquest matoroní il·lustre fou condecorat en diferents ocasions, merescut sencers elogis dels autors nacionals i estrangers de la seva època, assolint el càrrec de Provincial de l'orde a Catalunya i Comissari apostòlic d'Espanya. Al morir en 25 de Març de 1867 llegà a aquest col·legi de la seva ciutat nadiua, la seva importantíssima biblioteca particular amb la qual es començà la que avui admirem, renovada en el seu actual aspecte pel P. Fabregà, durant el rectorat del P. Llonc.

Se'ns giraria una feinada immensa si volguéssim contar, tan sols, els volums rigorosament arrengrats en els 9 prestatges de la planta baixa i els 7 del pis que volten aquesta espaiosa sala, clara i quadrada. Però el P. Llobet, sol·licit, ens posa a les mans la completa catalogació dels 15.000 volums que atesora; la qual està detallada en 8 catàlegs per ordre de matèries, 2 per autors i 4 per ordre de col·locació en els prestatges. El repàs d'aquesta obra pacient ens facilita el coneixement de l'abundosa riquesa d'obres de teologia i de literatura que curiosament guarda i de la gran quantitat de filosofia, ciències dels diferents rams del saber humà i història abocades en aquelles imperforables fileres de llibres esgrogueïts pels anys, editats en la seva majoria en els segles XVII, XVIII i XIX.

Mirant a l'atzar hem deixat caure l'esguard damunt uns preciosos incunables (segle XV) que son guardats com a tresor i tractats mateix que reliquies. Pugem l'escala de caragol i resseguim amb la mirada tot aquell exercici de llibres. Ens aturem, després, a contemplar un facsimil exacte de la primera edició del Quixot en 1615. Per últim atreu la nostra curiositat l'aplec divers de llibres, fascicles, discursos i premsa de la nostra ciutat, catalogats fins a 176, que constitueixen una veritable font d'informació local, sovintment consultada.

Aquesta biblioteca — ens diu el P. Llobet — si bé és de consulta i ús exclusiu del professorat d'aquest col·legi, també serveix pels seus deixebles que poden consultar les obres literàries i científiques que els exigeixen els programes de llurs estudis especialitzats i igualment està a la disposició de les persones que sol·licitin

Biblioteca de l'Ateneu Popular

Fotografia Estapé

consultar-la, com són diversos els que l'han utilitzada per la millor il·lustració de llurs treballs respectius.

Ens acomiadem. Ans, però hem volgut palesar l'excel·lent impressió que ens endnem de la nostra visita a aquest palau del saber i de l'intel·ligència. Evidentment, l'aplec de 15.000 volums, i tota aquesta obra que acabem de contemplar acreditada i enorgulleix als seus posseïdors a l'ensens que honora a la ciutat on s'aixopluga.

A l'Ateneu Popular

Una biblioteca d'obres

En el moment que entrem en aquesta Biblioteca pública, uns 10 lectors es troben silenciosos davant els llibres oberts amb els braços apoiats en les dues taules d'aquesta sala rectangular, en les parets de la qual s'hi llegeixen unes inscripcions de Goethe, Maragall, Balaguer, Reclús i Cervantes, elogiant els llibres.

Es dissabte a la tarda. Ens atén amablement un membre de la Comissió de Cultura i curant no distreure ni destorbar, ens mostra la vitrina i els dos armaris on guarden els llibres. Els resseguim fixant-nos en els llocs que sobresurten; un centenar de volums d'història (Espanya-Catalunya-Universal, Natural, Gran Guerra) una cinquantena de diferents diccionaris i enciclopèdies, uns doscents d'obres mestres de literatura, un centenar de treballs manuals i altres menys importants fins arribar a uns 1500 volums.

Passem a l'imprecindible i típic «quarto de Junta». Allí ens expliquen que aquesta biblioteca iniciada en 1900 fou renovada i oberta al públic fa uns quatre anys. Pot dir-se que és una biblioteca exclusivament d'obres, ja que la regeix una Comissió d'obres manuals, i obrers són tots els que hi acudeixen. Aquesta Comissió disposa d'un pressupost anyal que inverteix en la compra dels llibres que tria de les propostes que fan els seus lectors. Per als socis de l'entitat té establert un servei de préstec mitjançant un dipòsit de vint cèntims per cada llibre. Diàriament és oberta al públic durant dues hores i el promig de lectors pot calcular-se en una vintena.

Remarquem l'importància que fè l'esforç d'aquests obrers en anar-se bastint amb els seus propis mitjans una biblioteca a propòsit per iniciar l'elevació cultural d'un sector obrer, a molts dels quals, per llur dissort, no els ha estat factible bastir-se una preparació millor i que per tant, no poden acusar una cultura. L'organització d'aquesta biblioteca, però, els hi ho permet i els ho facilita.

L'assiduitat de lectors amb que conta és un bon averany que esperona a aquella Comissió a excel·lir-se en la bella tasca impresa.

A la Caixa d'Estalvis

Una organització exemplar

Una de les institucions que s'ha fet més creditora a l'agraïment de la ciutat pels molts beneficis que n'ha rebut i en rep, és sense cap mena de dubtes la benemèrita Caixa d'Estalvis. A la seva generositat i esplendidesa Mataró deu moltes obres d'una importància indiscutible. Recordem tan sols l'admirable grup de Cases Barates, les seves lloables colònies escolars, l'excel·lent i moderníssim Casal de l'Infància, la recent constitució de la seva Biblioteca Pública...

De totes elles, avui ens interessa reportar-ne aquesta última. A aquest fi hem pujat al primer pis del local que ocupa la Caixa d'Estalvis. En el bell mig d'una sala elegant, més llarga que ampla, voltada d'escaients prestatges farcits de llibres, s'hi troba la senyoreta Bibliotecària remouent un fixer col·locat damunt la seva taula de treball. En les 2 amples taules dels costats uns joves llegeixen amb

Es suposa dividit el conjunt dels coneixements humans en grups, formant deu grans classes. Aquestes poden ésser dividides per altres deu, les quals poden subdividir-se també en altres tantes i així successivament. Les deu primeres classes són les següents:

0, Obres generals; 1, Filosofia; 2, Religió; 3, Ciències socials i Dret; 4, Llengües; 5, Ciències pures; 6, Ciències aplicades; 7, Belles Arts; 8, Literatura; 9, Història i Geografia.

Es col·loquen les cèdules en el catàleg en un ordre rigorosament determinat i que al mateix temps es presta a l'intercalació indefinida sense pertorbar l'ordre de les anteriors. De la mateixa manera s'instal·len els llibres en els prestatges i és per no alterar aquest ordre que es demana als lectors, deixin sempre damunt la taula els llibres que consultin.

En aquesta Biblioteca, com en la majoria de les altres, les obres més consultades són les de literatura; en les dades estadístiques de l'any 1930 i 1931, aquesta ocupa el primer lloc en l'ordre de preferència i el segon és per l'història i geografia.

S'ha procurat sempre, a l'adquirir llibres, que aquests siguin els que més puguin interessar als lectors, més ben dit, que ells mateixos els esculleixin; i perquè això sigui possible es té a la disposició un llibre de demandes on s'hi anoten les indicacions dels lectors, referents a l'adquisició de llibres i es compren els que poden ésser més útils. Amb aquest sistema la biblioteca es forma a gust dels lectors i dels que tenen interès perquè sigui una obra de cultura de debò.

Perquè això sigui factible i es porti tot seguit a la pràctica, no cal dir que

Un aspecte de la Biblioteca de la Caixa d'Estalvis

Fotografia Mayol

la faç il·luminada per la claror d'unes làmpares. La senyoreta Bibliotecària — Maria de la Purificació Capell — ens rep amb amabilitat exquisida i gentilment s'acull al nostre interviu:

En la nostra ciutat havia existit una Biblioteca Municipal amb uns 1.200 llibres, oblidats ja quasi del tot pels matoronins. L'Ajuntament ens els va cedir com a dipòsit i amb aquests llibres vàrem començar la tria, registre i catalogació completant nosaltres les seccions més deficientes i amb un fons de 2.000 volums vàrem obrir la Biblioteca al públic el dia 12 de novembre de 1929; avui el nombre de volums catalogats passa de 5.600.

L'ordenació de les cèdules en els catàlegs i dels llibres en els prestatges, és per la classificació bibliogràfica decimal. Aquesta es realitza mitjançant uns números classificadors que es formen amb l'ajuda de deu xifres aràbigues de la numeració decimal, completades per cert nombre de signes auxiliars de relació, abreviació o combinació.

la «Caixa» hi esmerça quantitats considerables que permeten un millor desenvolupament de tota aquesta organització de cultura,

Des de Novembre de 1931 que està establert el préstec i cada mes ha augmentat el nombre de lectors i obres deixades. Com que fa poc que està establert no pot fer-se una estadística completa i detallada, però es pot donar una idea del seu moviment: des del novembre de 1931 al juny de enguany han acudit al préstec 633 lectors, els quals han llegit 802 obres.

També tenim organitzada «ad-hoc» la secció infantil de lectura, ens diu, tot acompanyant-nos a una galeria clara, quadrada, on una vintena de joves està llegint en les seves taules individuals.

Primerament donàvem entrada a tots els infants, però eren tants i tants e's que venien i com molts no aprofitessin la lectura sinó que àdhuc desbordaven amb el seu temperament joganer, es limità l'admissió prescindint de tots aquells que no arriben als

Biblioteca del Col·legi de Santa Anna de les Escoles Pies

Fotografia Artigas

MATARONINES

Biblioteca de la Societat Iris

Fotografia Estapé

dotze anys d'edat. Amb tot l'estadística d'infants lectors no pot ésser més falaguera. L'estimular-los avui donarà un resultat immillorable.

Estadística de 1930, és aquesta: Total lectors, 3.167 (2.207 homes, 399 dones i 561 infants). Obres llegides, 3.133 (578 pertanyen a Col·lecció infantil). La de 1931, és com segueix: Total lectors, 11.821 (2.577 homes, 503 dones i 8.741 infants). Obres llegides, 12.258 (9.244 pertanyen a la Col·lecció infantil). La diferència en augment de l'any 1931 reflexa el fruit d'aquesta admirable obra. Es d'esperar, però, que en fer l'estadística al final d'aquest any es doblarà el nombre de lectors i el servei de préstec deixarà d'ésser desconegut, com és ara, de molts mataronins.

Verament encisals de la nostra vila regreiem a la senyoreta Capell l'amable atenció que ens ha dispensat bo i felicitant-la pel seu treball acurat. A l'acomiar-nos, no podem menys que agrair a la Caixa d'Estalvis l'empenya que ha donat aquesta Biblioteca que fa albirar un demà esplendorós en aquest aspecte.

A la Societat Iris

Tasca de cultura

Fora de Mataró molts coneixen la Societat Iris a través de la seva sala de ball, que té molta anomenada, i dels envelats que basteix per la Festa Major. Nosaltres, però, sabem prou bé que no tot en aquella casa es conclou en la ballaruga, sino que entre les activitats que desplega ha ocupat en diferents èpoques un lloc preferent i digne, la tasca de cultura, traduïda en cursos, conferències, exposicions, edició de tres llibres, algun Jocs Florals i altres manifestacions culturals que'ls acredita.

Avui ens ha abellit de visitar el nou i bonic local recentment dedicat a Biblioteca Pública que avantalja en molt al saló inaugurat l'any 1920 amb unes conferències del plorat Ignasi Iglesias i un parlament de l'actual Diputat R. Campalans. Aquest nou i escaient estat, e, molt recollit i apropiat, amb calefacció central, 5 llums moderns, 5 tauletes bi-personals i una de gran, atrau per la seva intimitat i convida al dolç esplai de la lectura.

L'actiu President de l'entitat, Sr. Ramos que'ns atén, obre les diferents portes enreixades de la llibreria que ocupa tot un pany de paret i amb tota amabilitat va mostrant-nos el més sobressortint dels seus departaments de Diccionaris, Literatura castellana, Història i Geografia i literatura Catalana, entre els quals veiem les obres completes de Blasco Ibàñez, la col·lecció de grans novel·listes, l'història Universal, la Nova Mitologia, la col·lecció Bernat Metge, la luxosa edició Viader de Tirant lo Blanc, la col·lecció Labor, l'història Nacional de Cata-

lunya i els 78 volums de l'Enciclopèdia Espasa una de les obres més consultades d'aquesta Biblioteca.

El total de volums seleccionats que conté puja a 1200 i en les tres hores diàries que la Biblioteca està oberta al públic hi concorren un promig de 15 llegidors. Cal remarcar, en honor seu, que somià l'antiga Biblioteca Municipal, la d'aquesta entitat fou la primera que obrí les seves portes al públic. I d'això ja fa uns 12 anys, en el transcurs dels quals no l'han descurat mai, ans al contrari, han sapigut mantenir-la sempre amb aquest caliu de cultura que la fa tan agradable.

Al Círcol Catòlic d'Obrers

Interessant Biblioteca d'Autors mataronins.

En l'història del Círcol Catòlic d'Obrers, ocupa un lloc preferent la inauguració l'any 1885 de la seva nodrida Biblioteca i molt especialment es destaca en 1910 el començ de la seva interessant Secció d'Autors mataronins oberta en ocasió de l'homenatge que aquella entitat tributà al seu soci d'honor En Melcior de Palau amb motiu de la seva mort.

Ens ha semblat d'un interès local molt remarcant el reportar la i per això hi hem fet també la nostra visita.

Actualment aquesta Secció posseeix unes trescentes cinquanta obres d'autors locals i de referències mataronines, ultra forces col·leccions de impresos solts — fulles, programes, cartells... — i periòdics, que aviven la nostra curiositat pel caire divers i àdhuc oposat que uns amb els altres tenen. Els autors que hi figuren catalogats son 61, vegen-s'hi com a més antics el Bisbe Creus, Dr. Matas, Llampillas, Mn. Ballot i altres, amb edicions del segle XVIII i primeries del XIX. Les fitxes bibliogràfiques que acusen un major caudal d'obres, són dels autors Melcior de Palau, Llanas, Bisbe Mas, Dr. J. M. Bartrina, els jesuïtes P. Viladevall i P. Nonell (totes llurs obres de filologia catalana) i l'escolapi P. Viñas. Aquest últim hi té 14 volums donats per ell mateix i alguns amb dedicatòria autògrafa, ingressats devers l'any 1912 quan ell mateix s'oferi a col·laborar personalment en aquesta Secció que havia visitat en la seva estada a Mataró, després d'acabar el Generalat de l'Escola Pia. D'altres autors (Llanas, Doctor Viladevall, Mn. Girbau, Cabañes, Mn. Busqué, P. Ezequiel, Bofarull, P. Ballvé, Ribas, Trilla, etc.) també han contribuït directament a nodrir aquesta interessant Biblioteca d'Autors mataronins.

Examinant aquest aplec divers us passa pels ulls bocins de l'història local, actes no llunyans i ja quasi oblidats i altres totalment desconeguts. El senyor Manuel Majó, erudit incansable que va aplegant-hi tot allò que té un interès local per fútil que sigui, va mostrant-nos ara un llibre,

adés un setmanari polític antíquet, un discurs important o una col·lecció de fulls electorals i propaganda sindical... tot un munt de paperam que serviria de material per conumar trossos d'història mataronina.

La resta d'aquesta Biblioteca no deixa pas d'interessar-nos. Emprant el sistema anomenat de Brussel·les amb les modificacions fetes per la Biblioteca de Catalunya té fixats 1885 volums que corresponen a 1286 obres de 634 autors. Les fitxes de catalogació són 2.393 havent-hi també constantment 18 periòdics i revistes. Heus ací la classificació per matèries:

Obres generals, 51; Filosofia, 29; Religió i Teologia, 416; Arts, 28; Literatura diversa, 205; Història i Geografia, 114.

Aquest és — ens diu el Sr. Majó — el nostre tresor bibliogràfic, preciós element amb el qual hom complementa l'enorme tasca de formació integral de l'individu, que'ns hem proposat i que

Biblioteca del Círcol Catòlic

Fotografia E. Borràs

duem a la pràctica en diferents aspectes.

En quant a la Biblioteca d'Autors mataronins, us agraim la vostra informació que facilitarà el coneixement de la seva existència a tots aquells mataronins fervorosos que ens vulguin honorar aportant-hi noves dades, llibres i publicacions que facin factible l'acoblament en un lloc concret de tot allò que traspuï un brí d'essència mataronina per divers i oposat que sigui.

Ans de cloure aquest reportatge es fan necessàries unes paraules, tan sols, per no passar per alt la Biblioteca pública que s'està iniciant en el xalet del Parc Municipal segons idea del seu regidor delegat senyor Rossetti.

Com sigui que tot just es troba en un estat que podríem dir-ne «embriònic» ens concretarem a consignar que va prenent forma mercès als donatius que alguns ciutadans han fet i d'una regular quantitat de llibres que l'Ajuntament hi posà a l'inaugurar-la. Segons sembla, no persegueix altra finalitat que proporcionar un altre esplai més als ciutadans, que ultra acollir se a les ombres suaus del nostre Parc, vulguin deleciar llur esperit o distreure les seves cabòries amb un llibre a la mà, dins el xalet de fusta.

Podríem omplir, encara, forces columnes parlant de les biblioteques particulars i d'enfats escampades arreu de la ciutat.

No cal, però, prosseguir. Amb el que precedeix ens sembla més que suficient per demostrar arreu que la nostra ciutat nadiua no és insensible als batecs de l'esperit, i que sent, sino amb tota l'intensitat que que tots voldríem, amb esperançadora forma, la puja de la seva pròpia superació moral i intel·lectual, suprem ideal a que aspiren tots els pobles.

El que manca ara, és que tota aquesta xarxa cultural extesa damunt la nostra ciutat no resti inactiva, no s'ajouqui en el son a que s'han confiat sovintment les nostres Biblioteques, ni ens concretem a anar fent la «viu-viu», sino que la noble tasca vagi en ascens atraient a la nostre joventut entusiasta perque hi mar-

qui l'empremta de la seva vigoria juvenil, del seu dinamisme productiu, a fi i efecte de que, multipliquin copiosament els benifets que reporta tota organització de cultura escampant arreu de la ciutat els fruits saborosos de l'amor al llibre i als seus reialmes: les Biblioteques.

Jesús Segura

Horari de les Biblioteques

Biblioteques públiques

De la SOCIETAT IRIS (Melcior de Palau, 25): Oberta els dies feiners del dilluns al divendres, de 7 a 10 de la nit; dissabtes i dies festius de 5 a 8 del vespre.

De la SOCIETAT ATENEU (Melcior de Palau, 3): Dies feiners, de 8 a 10 de la nit; dissabtes de 4 a 7 de la tarda i de 9 a 11 de la nit i diumenges i festius, de 11 a 1 del matí i de 5 a 8 del vespre.

De la CAIXA D'ESTALVIS (Carrer d'En Palau, 18): Dies feiners, del dilluns al dissabte, de onze a una del matí i de dos quarts de sis a dos quarts de nou del vespre. Resta tancada els diumenges i festius.

Biblioteques particulars

De les ESCOLES PIES. Aquesta Biblioteca és solament de consulta pel professorat del Col·legi. També, però, poden utilitzar-la els alumnes i antics alumnes amb autorització del Rnd. P. Bibliotecari. Ademés prèvia autorització del Rnd. P. Rector poden consultar els diferents volums totes les persones que ho sol·licitin.

Del CÍRCOL CATOLIC PER A OBRERS: Oberta, per als socis, de 12 del migdia a 1 de la tarda i de 7 a 9 del vespre dels dies feiners. I els dies festius de 12 del migdia a 1 de la tarda. Posant-se d'acord amb el senyor Bibliotecari els lectors poden servir-se de la Biblioteca altres hores.

El vell captaire

Té als ulls tot el misteri d'una vida ben xops de neguits i de dolors; té l'ànima amb tristors ja revellida i l'arrossega pel món, mig defallida, orfe de llum i eixorca de dolçors.

Vacil·lant, cap-cot, entre gentades que es mouen al seu pas folles de goig, veu aprop seu l'esclat d'unes besades, per ell, el món, de fel les ha amarades, per ell els mots de sempre: «és pobre i boig».

I passa amb sa carcassa miserable portant la solitud per únic dot; amp sa fosca mirada perdurable damunt d'un ros infant gentil i amable al qui cerca amoixar, més ail, no pot.

I el cor del vell s'esberla i es detura! Li manca el trist alè per uns intants. Es orfe de dolçors fins sa vellesa, i mai el frec suau d'ànima pura l'haurà deixat flairós d'uns amors sants,

Als ulls un guspireig de perla fina del fons de l'esperit diu tot l'encís; el món atrafegat no endevina que albira el tresor de llum divina, amb la clara visió del Paradís!

Anna Serra

DIARI DE MATARÓ

NÚM. 2705

26 JULIOL 1932

La exportació de patates de l'any vinent subjecta a un recàrrec prohibitiu

La premsa d'avui publica un telegrama de Londres notificant que des del pròxim dia 27 les patates importades per aquest país seran solmeses a un dret duaner suplementari d'una lliura esterlina per tona, carregant-se des del primer de novembre fins el 30 de juny quatre xilings i vuit penics per quintar.

En poques paraules: ens hem enterat de que ha estat decretada la ruïna de una Comarca agrícola.

Aquest gravós impost, que al canvi de la nostra moneda, representa unes deu pessetes per cove, ja indica el resultat de la collita de l'any 1933, cas de no arribar-se a produir un notable canvi en la política duanera anglesa.

Ara, però, sols femim al davant el que avui és una realitat.

Aquesta realitat no tan sols ens diu que cada cove de patates comporta unes obligacions tributàries insuportables, sinó que també ens demostra la persistència dels governants anglesos en restringir les importacions dels productes agrícoles.

Exposat el fet no venim a estendre'ns en comentaris ni a suggerir solucions ni a escriure queixes.

El que pretenim és que tots els companys agricultors es donguin compte de la gravetat del moment, com també del que representa per a la nostra economia un recàrrec tan excessiu sobre les nostres produccions.

Cal que tots estudiem el que deu fer-se i el que devem fer. Si bé és veritat que falten molts dies per arribar a l'exportació, no devem perdre temps i posar-nos a la tasca.

En qualsevol detall, en una senzilla actitud, en un determini a temps ben mesurat, podem trobar solucions i atemperar els resultats del recàrrec.

L'unió sindical és el refugi més adequat i la trinxera més eficient per a la defensa.

Pensem tots que com més força donarem a les nostres entitats més en tindran les actituds que davant aquest pro-rós problema deurem adoptar.

Pere Cabot
President de la Federació de Sindicats Agrícoles del Litoral

CLAVÉ PALACE MATARÓ

Grandioses funcions per als dies 27 nit i 28 tarda i nit, de juliol de 1932

Festa Major d'aquesta ciutat

Per la GRAN COMPANYIA DE SARSUELA

Luís Calvo
en la qual hi figuren

Emili Sagi-Barba - Pau Gorgé
Emili Vendrell - Vicens Simon
Teresa Planas - Sofia Vergé

PROGRAMA
DIMECRES DIA 27 NIT

Por una equivocación

ESTRENO de la jola lírica en tres actes i cinc quadros de F. Romero i F. Shaw.

LUISA FERNANDA

Protagonistes els grans cantants
Emili Sagi-Barba, Vicens Simon, Sofia Vergé, Teresita Planas

DIJOUS DIA 28 TARDA, A LES 5

Por una equivocación

LUISA FERNANDA

Protagonistes els grans cantants
Pau Gorgé, Emili Vendrell, Sofia Vergé i Teresita Planas

NITA LES 10-COMIAT DE LA COMPANYIA

La sarsuela en dos actes,

EL CANTAR DEL ARRIERO

La sarsuela en dos actes,

LA DOLOROSA

NOTICIES

Ahir vàrem rebre un telefonema signat a Saragossa pel nostre bon amic Antoni Macià en el qual ens comunica que l'excursió matoronina segueix efectuant-se sense novetat.

L'Administració de l'Hospital de Sant Jaume i Santa Magdalena, d'aquesta ciutat, ens prega fem avinent al públic, que es podrà visitar lliurement dit establiment benèfic, de tres a sis de la tarda, els dies 27, 28 i 29 del corrent, a l'objecte de que puguin ésser conegudes les reformes introduïdes en dit establiment en benefici dels necessitats

Notícies de darrera hora

Informació de l'Agència Fabra per conferències telefòniques

Barcelona

3:30 tarda

Servei meteorològic de Catalunya

Situació general atmosfèrica d'Europa a les 7 hores del dia 26 de juliol de 1932:

Una depressió baromètrica situada a Escòcia i que s'allunya cap a la mar del Nord i Escandinàvia dona lloc a mal temps a gran part de les illes Britàniques, França i regions alpines, registrant-se molta nuvolositat i pluges amb vents de Ponent.

A la Península Ibèrica s'estableixen pressions altes amb temps bo excepte a Cantàbria i a la costa catalana on encara persisteix el règim de núvols i boires amb algunes pluges.

Estat del temps a Catalunya a les 8 hores:

Per la Conca de Tremp i curs de l'Ebre domina bon temps amb cel serè o mig núvol i vents encalmats. Per tota la resta del país el cel és núvol i boirós i bufen vents fluïxos del Nord i Nord-est.

En les darreres 24 hores s'han registrat pluges de poca importància per gran part de Catalunya.

La temperatura mínima d'avui ha estat de 5 graus al llac Estangento.

L'Alcalde a Madrid

Aquest matí, en avió ha marxat a Madrid l'Alcalde senyor Aiguader.

Ha pres possessió de l'Alcaldia el primer tinent senyor Casanovas.

Manifestacions de l'Alcalde accidental

El senyor Casanovas ha rebut avui els periodistes i els ha manifestat que referent a un article que publica avui «El Diluvio» sobre la liquidació de l'Exposició, ha de dir que únicament ha autoritzat el pagament de 160.000 pessetes que es devien a uns artistes que no havien cobrat. Del restant ha afegit que procurarà assabentar-se'n.

De l'agència de negocis municipals que ha denunciat «La Publicitat» ha dit que no en coneixia l'existència però que estava disposat a prendre les mesures pertinents així que se li presentés un cas concret.

De política s'ha negat a fer cap declaració amb l'excusa de que ha estat fora aquests dies.

De la reunió de parlamentaris

El senyor Macià no ha rebut aquest matí els periodistes.

El seu secretari senyor Alavedra ha dit que si el senyor Terradellas no assistí a la reunió de parlamentaris celebrada ahir a la Generalitat fou degut a estar malalt. Tampoc hi van assistir—ha afegit—els senyors Aiguader, Belli i Santaló, però havien tramès una carta al President adherint-se als acords que es prenguessin.

Mariners rebels

El capità del vapor «Haro» ha denunciat a les autoritats dos mariners que es negaven a obeir les seves ordres.

La Missa de les Santes serà radiada

Havent estat concedit el permís per l'autoritat governativa, demà, a un quart d'onze del matí, l'emissora EAJ 15, Associació Nacional de Radiodifusió, transmetrà des del micròfon instal·lat a la Basílica parroquial de Santa Maria de Maró, la Missa de les Santes del Mre. Mn. Blanch.

Per a sufragar les despeses que ocasionarà la radiació d'un dels principals actes de les festes de les Santes, el senyor Joan Masriera, representant de la Associació Nacional de Radiodifusió, la Casa Soler, la Redacció de «Pensament Marítim» i la Redacció de «DIARI DE MATARÓ» han obert llistes de les persones que desitgen contribuir a la subscripció. Les quantitats subscrites es passaran a cobrar a domicili a la presentació del rebut corresponent.

Els que volien incautar-se de l'extracció de sorres

Han estat detinguts dos individus dels que, pistola en mà, volien incautar-se de l'extracció de sorres.

En els calabossos de la Prefectura de policia hi havia un altre detingut.

Tots tres estan afiliats a la «FAI».

Un deute d'importància

Ha visitat el Governador el Gerent de la Societat General d'Aigües, el qual li ha comunicat que si la Junta d'Obres del Port no paga en breu termini la quantitat de 170.000 pessetes, import de tres anualitats d'aigua, es veurà precisat a suprimir el subministre.

D'un accident

El Governador ha dit avui als periodistes, referint-se a l'accident ocorregut a una camioneta prop de Cervelló que demanarà la revisió dels títols de conductor per tal d'evitar accidents tan sensibles.

El Director general de Presons

El Director general de Presons ha estat a Figueres on ha inspeccionat el penal.

Havia d'arribar avui a Barcelona però es creu que ha perdut el tren.

A Madrid

Ha marxat a Madrid el diputat senyor Bujeda que havia vingut per a inventariar el mobiliari del Palau de Pedralbes.

Reunió clandestina

Aquest migdia ha sorprès la policia una reunió de comunistes a Montjuich. S'han practicat algunes detencions.

Segueixen les precaucions

Continua l'expectació davant les precaucions adoptades per la policia.

Expulsió

Han estat expulsats per indesitjables 6 súbdits estrangers.

Noies detingudes

La policia ha detingut dues noies de 15 anys acusades de practicar coaccions i amenaces a les treballadores de la casa Quer.

Madrid

3,15 tarda

Un «Imparcial» disressat

Avui ha sortit el diari «El Popular» que vé a substituir «El Imparcial». Es fet exactament amb els mateixos caràcters d'impremta i els mateixos titulars que aquell. No cal dir que la campanya contra l'Estatut segueix amb la mateixa violència.

El miting contra l'Estatut

Els elements de la Defensa Mercantil començaren a repartir ahir matí les invitacions per a l'acte contra l'Estatut que se celebrarà demà a la plaça de braus i les acabaren al vespre.

No obstant, els dependents en una reunió tinguda a la Casa del Poble acordaren no solidaritzar-se amb l'acte malgrat que els patrons els han donat festa.

Vàries altres entitats gremials fan causa comú amb els del comerç del vi d'oposició neta a adherir-se a l'acte.

El general Cavalcanti ha complert la condemna

Comuniquen de Sant Sebastià que complert el mes d'arrest que li fou imposat pel ministre de la Guerra, ha sortit del fort de Guadalupe el general Cavalcanti.

Construcció de vaixells

La «Gaceta» d'avui publica una disposició autoritzant al ministre de Marina perquè convingui amb la Constructora Naval la immediata construcció de un vaixell planer i dos vaixells cisterners per a les necessitats de la marina de guerra.

Batalla campal

OVIEDO.—Entre els mossos del poble de Colunga i per qüestions locals amb motiu de la festa de Sant Jaume es produí una baralla a mort. En la batalla campal hi intervingué la guàrdia civil que va rebre cops de pedra i hagué de disparar en l'aire. Hi han tres ferits i han estat fetes set detencions.

5,15 tarda

Consell de ministres

Nota oficiosa

A dos quarts de doze s'han reunit els ministres en Consell, el qual ha durat fins a tres quarts de tres.

Ni a l'entrada ni a la sortida han fet els ministres cap manifestació.

El d'Agricultura ha facilitat la nota dels assumptes tractats que diu així:

Presidència: Projecte de llei sobre readmissió d'empleats de l'Institut Cadastre

Expedient d'enagenació d'una parcel·la propietat de la dissolta Companyia de Jesús.

Finances: Adquisició de material per a la Casa de la Moneda.

Agricultura: Expedients de diversos departaments.

Justícia: Cancel·lació d'algunes notes penals.

Marina: Nul·litat d'un conveni acordat el 6 d'abril de 1925 amb la Companyia Transatlàntica.

Guerra: Diversos ascensos.

Estranger

3 tarda

Ha mort Santos Dumont

RIO JANEIRO, 26.—El famós precursor de l'aviació Santos Dumont morí el dia 22 del que som a Santos, però la notícia no va saber-se fins el dia 24 perquè a conseqüència dels disturbis que es registren en aquell Estat les comunicacions estaven tallades.

Els funerals de l'esmentat aviador se celebraren a Sao Paulo i tingueren caràcter de dol nacional, sumant-s'hi tota la població sense color polític. Varis avions volaren durant la cerimònia. Al cadàver de Santos Dumont se li referen honors de Cap d'Estat.

De tot arreu del món es reben infinitat de telegrames de condol.

La situació al Brasil

RIO JANEIRO, 26.—El President Vargas ha dit que l'únic que persegueix és el restabliment de la pau i de l'ordre pertorbats per uns quants descontentos.

Compta amb el suport de gairebé la totalitat de la població i disposa de molts elements per a sufocar el moviment rebel de Sao Paulo si bé repleix que està disposat a acollir tot el que sigui per a tornar la pau en el país.

La qüestió dels deutes

NOVA YORK, 26.—Continua essent el tema principal dels comentaris de la premsa, el discurs pronunciat pel senador Borah arran la conveniència de procedir a un estudi sobre la qüestió dels deutes.

El «New York Times» creu saber de bona font que Borah feu el discurs sense abans haver consultat per a res la Casa Blanca o el Departament d'Estat.

A més vol que Rússia participi en la Conferència econòmica mundial que ja admet serà difícil pugui tenir lloc abans de les eleccions presidencials de novembre pròxim. Borah insisteix en la conveniència de que les nacions es mantinguin unides si no volen que augmenti encara més la gran depressió econòmica actual.

La situació a Alemanya

BERLIN, 26.—Organitzades pels elements comunistes i varis elements d'esquerra, s'intentaren celebrar ahir varies manifestacions en distintos punts de Berlín. La policia carregà amb violència i alguns moments feu ús de les armes resultant alguns ferits greus.

BERLIN, 26.—La Comissió del Reichstag per a la Defensa de les Garanties Parlamentàries després d'haver escoltat ahir les declaracions de Von Papeu adoptà una moció signada pels socialistes i centristes en la qual demanen la derogació del decret del President del Reich intervingut en les qüestions internes del govern de Prússia així com les lleis d'excepció a Berlín i Brandeburg.

La Volta ciclista a França

ESTRASBURG, 26.—Resultats de l'etapa Estrasburg-Belfort (145 quilòmetres):

1. r. Lonke, 4 hores, 4 minuts i 30 segons.—2. n. Speicher.—3. r. Bonduel.—4. t. Corne.—5. e. Ronsés.—6. e. Stoeppel.—7. e. Le Duc.

TEATRE BOSC

FESTES DE LES SANTES

DIMECRES, DIA 27, NIT

—ACONTEIXEMENT TEATRAL—

per l'eminent Divo

HIPÒLIT LAZARO

A l'aplauïda òpera PILAR DUAMIRG amb la popular obra espanyola

MARINA

DIJOUS, DIA 28, TARDA I NIT

Companyia de Sarsuela del popular tenor

JOAN ARNÓ

Tarda, a les 4

El Cabo Primero

La Alegria de la Huerta

El Husar de la Guardia

Nit, a les 10

Te la debo, Santa Rita

LOS GAVILANES

Creació del tenor Joan Arnó

ACTE DE CONCERT per les principals parts de la Companyia

DISSABTE, 30 NIT A LES 10

A petició del públic, única representació per la Companyia del Teatre sonor d'Alfons Roure

La Reina ha rel·liscat

L'obra de més èxit de l'any

DIUMENGE, 31 TARDA I NIT

Gran programa de Varietés

The Hispanic American

Grans espectacles variats a preus popularíssims

Matoronins i convidats?...

Si voleu gaudir d'una bella estada acudiu en el Parc Municipal i en el Quilosc de Begudes de Vicens Giribés on us hi serviran les riquíssimes GASOSES JANÈ honra de nostra ciutat i així mateix la ORXATA HOMOGENIA I XAROPS de la més alta qualitat fins a la data, com són els de la casa

Casamitjana, de Badalona

ELS ESPORTS

Pere Bombar-
dó en un dels
magnífics
salts que li
han valgut el
Campionat
de Catalunya

GESTES ESPORTIVES

El primer atleta mataroní campió de Catalunya

Així que vàrem saber que el Campionat de Catalunya de salts d'alçada havia correspost al mataroní Pere Bombaradó, la nova ens produí immensa satisfacció i de moment no la exterioritzàrem com dignament es mereixia perquè considerant que era un fet extraordinari, bé valia la pena de esperar uns dies més enllà i parlar-ne precisament en una edició també extra del DIARI DE MATARÓ.

La lloable gesta de Pere Bombaradó és meritòria per diferents conceptes, però el més preat per tots els esportius locals és, sense cap mena de dubte, el fet tan significatiu com l'haver assolit pel seu club C. E. Layetània i per Mataró el primer títol de Campió de Catalunya d'Atletisme que amb bastants anys de practicar-se esports encara no havia assolit ningú, excepte en bàsquetbol. Això sol ja mereix la admiració dels esportius i per tant el millor elogi.

Altres dels aspectes favorables al campió és que n'ha estat després de molts sacrificis, tan per ésser un dels més entusiastes del club, que molt estima, com pels perseverants entrenaments, apart d'ésser un dels primers propagadors de l'atletisme i per tant fundador de l'entitat a la qual pertany. Sense l'ale i ajuda de les grans multituds que arrossegueu els altres esports, principalment el futbol, ha sabut fer-se pas entre els millors atletes catalans i en les darreres manifestacions fou ben reconegut, i fins que el dia 10, a l'Estadi de Montjuïc, es consagrà definitivament com un dels més excel·lents valors amb que compta la nostra estimada terra i aquesta serà representada per ell en la prova especialitzada per a la qual n'és flamant

campió, designació senyalada per la Federació Catalana d'Atletisme per la disputa dels Campionats d'Espanya, que nosaltres tenim la seguretat que obtindrà a Tolosa (Estadi de Berazubi), sinó el títol espanyol, almenys una brillant classificació.

Si l'atletisme compta a la nostra ciutat amb pocs simpatitzants i els atletes sempre es veuen gairebé sols, i Bombaradó i altres tan notables són dignes de tenir-se en compte, que no succeïria si finguessin la companyonia d'aquells d'aquella part de públic que amb el seu entusiasme tant recolza l'esportiu? Bò seria que els mataronins ens fessim encara més esportius del que som, puix els voluntariosos i modestos atletes del C. E. Layetània poden donar més categoria a l'esport local i cal no oblidar que avui l'atletisme és un dels pocs esports que acrediten aquest mot, car prescindeix de l'egoisme material.

Abans d'acabar aquest senzill homenatge i de repetir novament la nostra més entusiasta felicitació al campió mataroní Pere Bombaradó i al seu club C. E. Layetània per la distinció de que han estat objecte no dubtant que el primer procurarà encara millorar la marca de 1'70 metre i seguir retenint el títol, esperem, per bé que potser ja ho haurà pensat el seu club, que s'organitzarà quant més aviat millor un acte de simpatia a Pere Bombaradó, que també ho serà per l'atletisme, principal base de tots els esports, un acte ben popular al qual hi puguin ésser presents tots els esportius mataronins, car és un deure de gratitud que no es pot oblidar de cap de les maneres.

Limén

Ciclisme

Campionat de Mataró Llista de premis

Heu's ací la llista de premis per al Campionat de Mataró, que organitzat per l'Esport Ciclista Mataroní es disputarà demà al matí:

Copa Ajuntament, Copa Moltfort's, Copa Fàbregas, Copa Balasch, un xalenc, una cartera, un rellotge, un objecte de perfums, una manxa, 10 pessetes, un fre, plat i maniveles; joc d'escriptori, una estil·logràfica, una medalla, dues botelles, dues botes, un sil·lín, un fanal, dues tiges i una cartera, 15 pessetes, una cartera, un porta-bidó i bidó; tres caps de gales, un balanç de requeta.

Fins avui hi han inscrits els corredors que s'esmenten: 1. Reservat; 2. R. Torrent, E. C. Mataroní; 3. J. Miquel, id.; 4. A. Serra, id.; 5. A. Tristany, id.; 6. J. Salomó, id.; 7. J. Comas, id.; 8. R. Forts, id.; 9. J. Darba, id.; 10. E. Nin; Poblet; 11. A. Puente, id.; 12. J. Baga, Provençalenc; 13. C. Andreu, Calellenc; 14. J. Vidal, id.; 15. P. Valverde, id.; 16. J. Gros, Collblanch; 17. S. Duerol, id.

Atletisme

Club Gimnàstic Mataroní

Aquest club pendrà part en el festival escolar que es celebrarà el dia 29 a la tarda en el Parc Municipal. Heu's ací el programa: anelles (treballs i conjunts), bambú (treball), esgrima (combat a sabre), acrobàtics (treballs i conjunts), barra fixa (treballs).

Com a final, conjunts gimnàstics per tot l'equip.

I Campionat local de Pentathlon

El dia 29, a les deu del matí, i en el camp de l'Iuro cedit galantment per la Junta de dit cercle, es celebrarà el I.er Campionat local de Pentathlon. Les proves són les següents: salts de llargada, llançament del javelot, cursa de 200 metres lliures, llançament del disc i cursa de 1.500 metres lliures. Durant el llançament del javelot es correrà la cursa de 1.000 metres marxa atlètica, prenent-hi par marxadors de la capital.

Per aquestes proves l'Excm. Ajuntament ha fet entrega a l'entitat organitzadora C. E. Layetània, d'una bonica copa i medalles per a premiar els atletes.

Natació

Club Natació Mataró

El dia 28, a les onze del matí es celebrarà un festival d'esports de mar organitzat pel Club Natació Mataró, a la platja, davant del carrer de Balmes. Serà amenitzat per la Banda Municipal. Heu's ací les proves: 30 metres lliure, infantil; 50 metres lliures, de 14 a 18 anys; 200 metres lliure; rellevaments 3 per 50, estils; 100 metres lliure; rellevaments 5 per 50, lliure; partit de water-polo.

Tir

Concurs de Tir de la Representació a Mataró del Tir Nacional

Dia 27, a les deu del matí: Concurs de patrulles militars de 4 tiradors.— A dos quarts de dotze: Tirada dedicada als alumnes de l'Escola Preliminar de d'aquesta Representació i filials. Tarda, a dos quarts de cinc: Copa de l'Ajuntament en Campionat de Mataró.

Dia 28, a dos quarts d'onze del matí: Copa de la Societat i premis per categories. Tarda, a les quatre: Tirada de prova de platets. A les cinc: Campionat de tirada de platets. Poden prendre part en aquestes proves tothom qui ho desitgi sigui o no soci.

Dia 29, matí: Tirada pels no classificats o que no hagin obtingut premis. Tarda, a les quatre: Tirada d'arma curta. A les sis: Repartiment de premis.

Festival esportiu popular

A les quatre de la tarda del dia 28 tindrà lloc un gran festival esportiu popular en el camp de l'Iuro organitzat per l'Ajuntament amb la col·laboració del Regiment d'Artilleria, Iuro E. C. i altres entitats esportives. Els equips del Regiment i de l'Iuro jugaran un partit de bàsquetbol (Copa del Regiment) i un partit de futbol (Copa Ajuntament). Per a l'obtenció d'altres premis s'encararan equips del mateix Regiment amb altres de locals en proves de salts de perxa, de llargada i d'alçada, llançament del pes, curses d'obstacles, de mig fons i esprint, lluita a la corda i concurs hípic.

Amenitzarà l'acte una cobla de sardanes que en obsequi a la ciutat ha contractat el Regiment i durant la festa seran repartits presents del Regiment a 50 nens i 50 nenes d'entre els alumnes més aplicats de les escoles públiques.

Festival Popular al Parc Municipal

El dia 27, a les cinc de la tarda, al Parc Municipal es celebrarà un Festival Popular. Hi prendran part l'Esbart de Dansaires «Barcino», la cobla «La Llevantina» i la Banda Municipal. L'Esbart executarà les danses següents: Dansa de Castellterçol; Galop de cortesia, de Gulp; Contrapàs, de Sant Genís de Palafolls; Ballet de Deu, del Ripollés; Ball de garlandes, de Sant Esteve de Sasroviures; Eixida, de Tàrrrega; Ball de gitanos, del Vallés.

Societats

Societat Iris

Com cada any la Junta de la Societat Iris, cercant el major esplai per als socis i el més gran relleu a les festes, ha confeccionat un esplèndid programa el qual es desenrotllarà a l'envelat aixecat a l'entrada del Parc Municipal.

El programa és el següent: Dia 27, a les quatre de la tarda, concert; a les sis, ball, i a les deu de la nit, sardanes i ball.

Dia 28, a les 12 del migdia, tradicional dansa; a les quatre de la tarda, concert; a les sis, ball; nit, a les deu, sardanes i ball.

Dies 29 i 30, a les dotze del migdia, sardanes; a les quatre de la tarda, concert; a les sis, ball, i a les deu nit, sardanes i ball.

Notes: La part musical serà desempenyada per la cobla-orquestra «La Selvatana» degudament augmentada.— Tots els concerts anunciats s'efectuaran al cafè de la Societat.— Tots els balls i sardanes, s'efectuaran al magnífic envelat aixecat a l'efecte, exceptuant les sardanes dels dies 29 i 30 al matí que el lloc s'anunciarà oportunament. L'envelat anirà a càrrec de la renomada casa Vidua i Fills de Joan Viada.

Centre de Dependents

Celebrarà els balls de festa Major en el Tivoli que s'instal·larà enfront del Teatre Bosc, d'acord amb el següent programa:

Dia 27 nit i 28 tarda i nit: Amenitzats per l'orquestrina «Nova Oriental».

Adornista: Vda. i fills de Joan Viada. Jardiner: Angel Miralles.

Societat Ateneu Popular

Balls: Dia 27. Tarda, a les sis. Nit, a les deu.—Dia 28: Matí, a les 11, Joiosa Dansa. Tarda, a dos quarts de cinc, tres sardanes davant del cafè Ateneu. A les sis, lluita ball. Nit, a les deu.—Dia 29. Tarda, a les sis. Nit, a les deu. Audició de Sarda es davant del cafè Ateneu.

Concerts: Dia 27, tarda. «En un Mercat Persa», Kelebeug; «Poeta y Aldeano», Suppé; «Moros y Cristianos», Serrano.—Dia 29, matí, «Maritana-Oberlura», Vallace; «La Viejecita», Caballero; «Suite Oriental», Popi; «Los Claveles», Serrano; Rondó-Concert de Violí, Mozart-Kreisler; «Marina», Arrieta.

Centre Mataroní

Aquesta entitat celebrarà un lluit ball el dia 28 a dos quarts d'onze de la nit, en la sala de festes del seu local social, a càrrec de l'Oriental Jazz Orquestrina.

Notes Religioses

Sants de demà: SANTES JULIANA I SEMPRONIANA, filles i patrones de la ciutat de Mataró; Sant Panteleó, mr., i Sant Aureli, mr.

Dijous: Sants Nazzari, Cels i Víctor, màriirs.

Divendres: Santes Maria, v., i Beatriu, vg. i mr.

QUARANTA HORES

Demà acabaran a les Tereses. Dijous començaran a Sant Josep en sufragi de Carme Gibert. A un quart de set del matí, exposició, i a les nou, ofici solemne. Vespre, a dos quarts de 8, estació al Santíssim, trisegi, completes alternades per la Rnda. Comunitat i poble, benedicció i reserva.

Basílica parroquial de Santa Maria. Demà, Festa principal de les Santes Juliana i Sempronia, filles i patrones de la ciutat. A un quart de 11, Ofici a tota orquestra a honor de les Santes, cantant-se la gran missa de Mn. Blanch, Prevere, per la capella de música de la Basílica, reforçada per la Schola Cantorum del Círcol Catòlic d'Obres, les parts variants a càrrec de l'Acadèmia Musical Mariana i fent el panegíric de les insignies Patricies el Rnd. Dr. Joaquim Masdexart, Pvre. A la tarda, a tres quarts de 7, rosari; a les 7, solemnisimes Vespres cantades per la Rnda. Comunitat i poble, co-

mençament de la novena a les Santes, processó per l'interior del temple i cant dels Goigs a les Patrones de la ciutat.

Dijous, Festa de les relíquies de les Santes. A les 10, Ofici solemne, cantant-se la missa «Immaculatae Conceptionis» del mestre Goicoechea, per la Acadèmia Musical Mariana i sermó pel Rnd. Dr. Eduard Roman, Pvre., acabant-se amb el cant dels Goigs. A la tarda, a tres quarts de 7, rosari; a les 7, vespres i Completes per la Rnda. Comunitat i continuació de la solemne novena a les Santes, finalitzant amb la veneració de les relíquies.

Divendres, a les 9, solemne aniversari pels difunts de l'Associació de les Santes. A les 11, missa a l'altar major, que una família fa celebrar, agraïda als favors rebuts de les Santes i durant la qual es farà la Visita espiritual a les Patrones. A dos quarts de 7 de la tarda, Via-Crucis a la capella dels Dolors; a un quart de 8, rosari, visita al Santíssim i novena a les Santes.

Tots els dies feiners, missa cada mitja hora, des de dos quarts de 6 a les 9, l'última a les onze. Matí, a dos quarts de 7, trisagi; a les 7, mes de la Verge del Carme; a dos quarts de 9, mes de la Puríssima Sang; a les 9, missa conventual cantada; vespre, a un quart de 8, rosari i visita al Santíssim.

Parroquia de Sant Joan i Sant Josep.

Demà, festivitat de les Santes Juliana i Sempronia, patrones de la ciutat de Mataró. Hi hauran misses de dos quarts de 7 a les 9. Durant la missa de set, exercici a les Santes Patrones; a les nou, es celebrarà ofici solemne de fundació, en sufragi de Juliana Pineda, amb adoració de la Relíquia a l'Ofertori; a les 11 es dirà una missa. Vespre, a un quart de 8, després de la novena a Sant Josep Oriol, començarà altra novena a les Santes, que continuarà tots els dies a la mateixa hora; a dos quarts de 8, mes del Carme.

Demà, a les 7, Corona a la Verge dels Dolors; a dos quarts de 9, devotes deprecacions a la Santa Faç de N. S. J. Tarda, a les 6, Via-Crucis.

Tots els dies feiners, missa cada mitja hora, de dos quarts de 7 a les 9; durant la primera missa, meditació; durant la missa de 7, novena a les Santes. A les 8 el mes del Carme.

Església de Santa Anna.—Demà, festivitat de les Santes Juliana i Sempronia, Patrones de Mataró. Misses com els dies festius.

CINEMA GAYARRE

Cine Sonor

Programa per les festes de les Santes

DIES 26 i 27

Diari «METRO»
El Rey Vagabundo
El secreto del abogado
Demasiadas señoras
DIES 28, 29, 30 i 31
Diari «METRO»
El Teniente Seductor
La legión fronteriza
Dios los cría

CINEMA MODERN

Programa per als dies

26 i 27

El Infante del Amor
Competencia de modas
Los frescos polares
28 i 29
Cuerpo y Alma
EL PRÍNCIPE X
Florán campeón
En la relojería
30 i 31
El correo de Lyon
CAPRICHOS DE LA PRINCESA
Florán campeón
En la relojería

Les farmàcies de torn que demà estaran obertes són:

Mercè Enrich, Sant Josep i Molas.
Dr. Francesc Spà, Plaça Garcia Hernández, 3.
Dijous estaran obertes:
D. Pere Pascual, Bisbe Mas, 1.
Fills de Maria Pagés, Santa Maria, 38.

Els partits de demà, dijous i divendres per equips locals

CAMP DE L'ILURO

Demà, a les 4'15 de la tarda: Bàsquetbol. Societat Patrie - Iluro (1.ers equips). Copa Excm. Ajuntament.

Equip de l'Iuro: J. Canal, Ginesta, Berga, Cordón i Raimí. Suplents: Costa i Bonet.

A les 5'15: Futbol. Bada'ona - Iluro (primers equips). Copa Excm. Ajuntament.

Dijous, a les 4 de la tarda: Bàsquetbol. Vuitè Regiment d'Artilleria - Iluro B. C. (primers equips). Copa Sr. Coronel del Regiment.

Equip de l'Iuro: Bonet, Ginesta, Mauri, Costa i Raimí. Suplents: Duch i Roldós.

A les 5: Futbol. Vuitè Regiment - Iluro (segon equip). Copa Excm. Ajuntament.

Divendres, a les 5 de la tarda: Futbol. Samboià - Iluro (primers equips).

CAMP DE L'U. E. MATARONINA

Demà, a les 3 de la tarda: Futbol. Penya Recordman - U. E. Mataronina (segon equip).

Equip de l'U. E. Mataronina: Martí, Puig, Berney, René, Masisern, Vilaseca, Casadesús, Mont, Puig II, Pla i Boix. Suplents: Pujol i Vilagrassa.

A les 5: Futbol. Vuitè Regiment d'Artilleria - U. E. Mataronina (primers onzes). Copa de l'Excm. Ajuntament.

Equip de l'U. E. Mataronina: Farrós, Canadell, Comas, Sánchez, Zapater, Vilanova, Torres, Simón, Roig II, X i Farrer. Suplents: Puig I i Puig II.

Divendres: Futbol. Penya Valls (primer equip) - U. E. Mataronina (segon equip).

Equip de l'U. E. Mataronina: Martí, Puig, Berney René, Masisern, Vilagrassa, Casadesús, Mont, Puig II, Pla i Boix. Suplents: Pujol i Vilaseca.

Fàbrica d'Anissats

Licors - Xarops - Orxates

Casa fundada en 1840

Antoni Gualba

Xampany

Vins generosos

Detall: Santa Teresa. 30

Telefon 64

Mataró

Funerària "LA SEPULCRAL"

DE

Miquel Junqueras

El millor i més econòmic servei funerari

SERVEI FIXE DIA I NIT

Casa Central, Despatx, Tallers i Garatge

Mossèn Cinto Verdaguer, 10 i 12

Sucursal

Carrer Sant Benet, 24

Telefon 111

Mataró

Sucursal a Argentona: Carrer Rosés, 1

Tallers de Fusteria Mecànica

Joan Alum - Eduard Valls

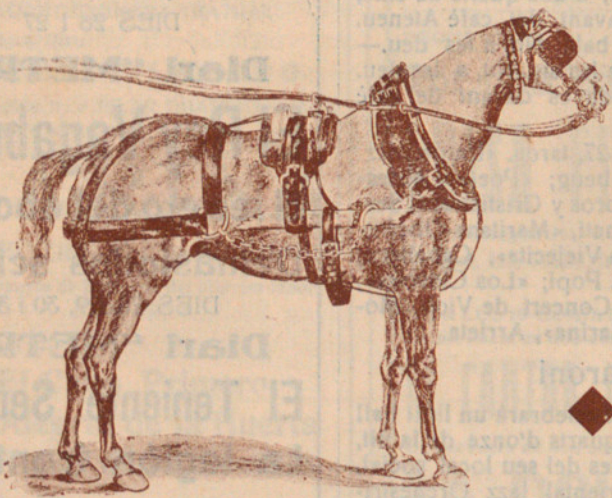
Contractistes i Propietaris: demaneu pressupostos

Ferrer i Guàrdia (abans Rambla Duc de la Victòria)

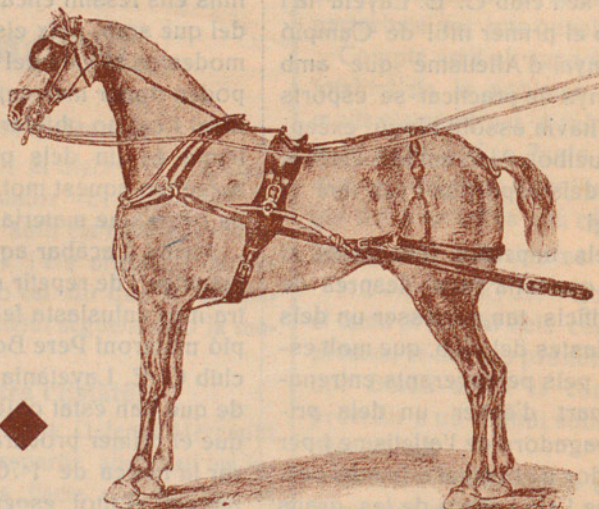
(Cantonada Masevè)

Encàrrecs: Sant Josep, 16

MATARÓ

J. NUALART

BASTER

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE COLLARS
CREACIÓ EN 1902 DEL COLLAR OBERT
MATERIALS SUPERIORS : - : TREBALL ACURAT

PREUS ECONÒMICS

C. ST. BENET, 7 (XAMFRÀ C. MONTSERRAT)

MATARÓ

GRAN SABATERIA de

Josep Castellsaguer

Grossa existència en calçat - Preu fixe

C. Barcelona, 7

Mataró

Voleu obsequiar bé els vostres convidats en les festes de les Santes:

Proveïu-vos de

DOLÇOS VINS, XAMPANYS LICORS
a la Confiteria

«La Confianza» d'En Josep Torrent

REBOSTERIA EXTRA SUPERIOR A 2'50 LLIURA

Sant Cristòfor, n.º 4 (Plaça Xica)

MATARÓ

SERVEI D' AUTOS - TAXI

JOAQUIM CASTELLS

CARRER 14 D'ABRIL. 12 (ABANS BRAVO)

TELÉFON 220

FRANCESC CAMP

RECADER DE MATARÓ A BARCELONA EN AUTO-CAMIÓ

MATARÓ

Carrer d'En Palau, 24

Telefon 106

BARCELONA

Arolas, 3 : Petxina, 5 : Plaça Comercial, 10

Centre de Recaders (Davant del Mercat Central)

Telefon 16.682

TINTS I ACABATS

del

Gènere de Punt

BIBLIOTECA POPULAR
DE LA
CAJA DE AHORROS DE MATARÓ

Josep A. Clavell i Duran

Telèfon 24

Vilassar de Mar

Memòria

del moviment natural de la població de la ciutat de Mataró, durant el quinquenni de 1927 a 1931

La comparació és l'arma més poderosa de què disposa l'Estadística per al descobriment de les lleis i causes dels fets; així ho han comprès i proclamat els principals estadístics del món, algun dels quals arriben a afirmar que el mètode comparat devia ésser en el successiu l'únic que havia d'emplear-se.

L'exposició tècnica de l'Estadística està constituïda per aquelles formes peculiars en què poden ésser representats els resultats de l'investigació, els quals es redueixen a dos, els quadros o estats numèrics i les figures gràfiques.

Conjuntament es presenten amb la present «Memòria» quadros i gràfics per cada assumpte tractat a fi de que serveixi d'il·lustració als profans en matèria estadística.

Seran precisos uns aspectes, unes dades, una mica d'història perquè la generalitat es pugui fer una idea, encara que lleugera, de l'importància i antiguitat de l'estadística.

A la nació xinesa per l'any 2238 (a. d. J. C.) el seu Emperador Yao va dividir el vastíssim imperi en 9 províncies, va ordenar que es calculés la superfície total del seu territori, determinà la qualitat del terreny i dels seus productes, els mitjans de comunicació i ja va realitzar, llavors, el Cens de tots els seus habitants. A l'Índia i a l'Egipte així com a Pèrsia es coneixien i existien abans de J. C. els censos, cadastres i registres de forces militars i dels tributs.

El poble hebreu, segons el Pentateuc, va fer el recompte de la seva població; en Grècia i Roma es varen aplicar les pràctiques estadístiques de població i territori, tal com ho demostra el Cens i repartiment de terres ordenat per Ròmul.

El romà Servio Tulio, va instituir el Cens a Roma i per l'enginyós procediment de manar o oferir anyalment als seus déus una moneda distinta per cada sexe i edat, va aconseguir saber el nombre d'habitants de cada barri per edats i sexes.

Amb altres procediments semblants totes les nacions han portat des de temps llunyans pràctiques estadístiques més o menys rudimentàries, però generalment sempre molt enginyoses.

A Espanya, com tots els altres països, també existien els Censos i recomptes d'habitants, però més aviat eren ordenats per a fins militars. Convenia saber, llavors, el nombre d'homes aptes per a les armes.

En altres ocasions i temps a Espanya s'ha utilitzat l'estadística per a fins fiscals i de tribut, ço que ha fet que la major part de la gent tem o pensa mal quan ha de proporcionar dades sobre la família o de la seva persona, inclòs les classes que podríem dir més cultes i adequades.

Després d'aquesta llambregada retrospectiva de la estadística anirem a donar una lleugera explicació dels estats numèrics i gràfics que presenta l'Oficina Municipal d'Estadística de Mataró i al mateix temps hi farem una petita explicació.

Veiem el corresponent als Naixements i ens donarem compte de l'increment que ha pres en la nostra ciutat la natalitat.

L'any 1927 vàrem inscriure 447 naixements, en l'any 1928, 465;

en l'any 1929, 443; en 1930, 470 i en l'any 1931, 511 naixements d'ambdós sexes. Fem notar que en l'any 1930 nasqueren 29 dones més; en tots els altres anys varen ésser superiors els naixements d'homes com ja correspon, en contra de l'opinió general de que neixen més dones que homes.

L'estadística de naixements juntada a la de defuncions mostra l'excés de vida, la tendència del país a sostenir o no la seva grandesa. Quant a la de mortalitat es innegable que presta estimables serveis a la Medicina i a la Higiene.

En el gràfic de Casaments realitzats a nostra ciutat durant el quinquenni de 1927 al 1931, veiem el següent resultat:

Anys 1927, 209 casaments; 1928, 181; 1929, 228; 1930, 255; 1931, 283; en total.

L'únic any que la xifra trenca la marxa ascendent és l'any 1928, ço que indica d'una manera clara la crisi que es va travessar l'any 1927.

El matrimoni és la primera condició legal per a la reproducció de la espècie humana, i per tant del creixement de la població.

La vista del quadro de Defuncions ens mostra de primer antuvi una normalitat completa en les xifres poc augmentades, sortosament, en comparació a l'augment de població.

L'any 1927 tenim 441 defuncions; en l'any 1928, 443; en el 1929, 424; en 1930, 447; i en l'any 1931, 457 defuncions.

Les defuncions constitueixen un dels principals objectes per l'estudi de l'estadística; quan s'han arribat a reunir en la major part dels països cultes nombroses dades certes i precises sobre la mortalitat de llurs habitants, no ha pogut menys de cridar l'atenció la regularitat dels fenòmens amb ella relacionats i han pogut explicar-se les relacions que hi havien entre la mortalitat i la salubritat, higiene, edat i un gran nombre d'influències físiques i morals.

Clou aquesta petita col·lecció de gràfics i quadros tots referents a la nostra ciutat, un que detalla la població de Dret i de Fet, amb ell es pot apreciar fàcilment l'augment que ha tingut la ciutat de Mataró, des del Padró d'habitants ordenat per la dictadura en l'any 1924 fins al cens de l'any 1930. El detall és com segueix:

Any	Població de Fet	Població de Dret
1924	26.220	26.254
1925	26.493	26.257
1926	26.664	26.720
1927	27.135	27.301
1928	27.328	27.404
1929	27.706	27.782
1930	38.034	28.114

Per tant veiem que el nucli de població ha anat augmentant progressivament fins arribar a tenir actualment 12.114 habitants de Dret, xifra que no havia arribat mai la nostra població.

La diferència que existeix entre els anys 1920 i 1930 és el següent:

Any	Població de Dret	Població de Fet
1930	28.114	28.034
1920	23.726	24.125
	4.388	4.909

Essent aquest l'augment de població en 10 anys.

L'alegria de la República

Quan Josep Ortega i Gasset, ens parlava temps enderrera de la manca d'alegria de la nostra República, deixava assentat tot un programa d'ètica. Perquè si alegria significa entusiasme, desig de viure, poder creador, la seva absència forçosament comportarà l'existència del pessimisme, de la manca d'estímul i d'optimisme. La República ha d'ésser forçosament trista, infecunda, si li manca aquella.

Perquè negarem que malauradament aquesta constatació és verídica? Ara, que si creiéssim que aquest mal és només a casa nostra, com algú amb intenció no prou clara, ens volgués induir a pensar, seria desconèixer en absolut el curs que segueix fins ara la humanitat. No, no és solament a casa nostra que no hi ha alegria; és tot el món que passa per una immensa tristesa desoladora. Això sí:

la causa, al nostre entendre, per tot és la mateixa: la manca d'ètica.

El liberalisme econòmic, cregut que l'economia podia prescindir, o dit més cruament, devia prescindir de l'ètica; els valors morals eren inútils i per tant destorbaven. L'exploració de l'home per l'home, fou el resultat, i com a contrapartida, el socialisme.

Imbuït de les mateixes teories materialistes, el marxisme, rebutja també la ètica, creu que esclavitzava l'home, i com a síntesi del seu pensament escriu: la religió és l'opi dels pobles; i el balanç de la pràctica de les doctrines és aquest; l'esclavització de l'home pel déu-estat, Rússia, Stalin.

Tant l'una com l'altra han fracassat i el seu resultat és, el portar el món a una situació caòtica i desesperant.

GITANA, per Joaquim Biosca

RELACIÓ DE LA POBLACIÓ DE DRET I DE FET, AMB EXPRESSIÓ DEL SEXE, DES DE L'ANY 1900

Any	Població de Dret			Població de Fet		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
1900	8.578	10.187	18.765	8.958	10.746	19.704
1910	8.924	10.653	19.577	9.059	10.859	19.918
1920	11.147	12.579	23.726	11.290	12.835	24.125
1924	12.967	13.287	26.254	12.939	13.281	26.220
1925	13.114	13.413	26.527	13.086	13.407	26.493
1926	13.206	13.514	26.720	13.163	13.501	26.664
1927	13.493	13.704	27.197	13.447	13.668	27.135
1928	13.658	13.850	27.404	13.555	13.773	27.328
1929	13.854	14.032	27.782	13.751	13.955	27.706
1930	13.430	14.684	28.114	13.355	14.679	28.034

Al fer comparacions entre la relació que hem detallat anteriorment, de la població de Dret i de Fet i la seva classificació per sexes, amb el detall de naixements, també per sexes, ens donariem compte que existeix una diferència, entre la xifra-homes dels dos quadres.

La població de Fet es pren com a base de totes les classificacions i de tots els estudis demogràfics perquè és molt més segur i menys exposat a error censar a n'els individus on estan que on no estan.

La població de Dret és aquella que serveix per a fins municipals i fiscals.

Aquesta modesta «Memòria» no té

altre pretensió, que posar de relleu una sèrie de circumstàncies que poden fer que la nostra ciutat continuï pel traçat ascendent que d'uns anys porta marcat, i desitgem que amb la decidida col·laboració de l'Ajuntament, per mitjà dels seus facultatius municipals, sabrà interposar la seva benèfica gestió de tots els mitjans de sanitat i d'higiene a fi de que la nostra ciutat es pugui conceptuar com una de les capdavanteres del modernisme en bé de tota la població, que com a Autoritat té sota la seva guarda.

J. Illa i Ros

Oficial d'Estadística de l'Ajuntament de Mataró.

No es vol veure que l'home és quelcom més que matèria, i s'ha volgut reglamentar la seva existència, com si per exemple es confeccionessin ordenances per coordinar la circulació de vehicles i peatons. S'ha cregut innecessari que a ètica presidís els actes de la humanitat i ens hem vist obligats a reforçar la policia.

Creiem per tant que el món no el poden arreglar ni els policies ni els economistes, si no arreglaren els valors morals a llur degut lloc.

Per això no podem parlar d'alegria mentre es posin trabes als que prediquen el valor de la ètica, mentre se'ns digui que la religió és un afer particular sense transcendència col·lectiva, mentre es vulgui anorrear l'home lliure per substituir-lo per l'home «standard».

I quan veiem que els governants dels pobles, orbs, plens d'orgull, oh! el pecat de l'àngel caigut, com continua essent la causa de les nostres calamitats!—s'entesten en cercar el remei on només trobaran tòxics, allunyant-se continuament de l'únic lloc de salvació, sentim una gran pena i un gran temor.

Quan serà que voldrem obrir els ulls a la raó? Perquè es fereixen els sentiments religiosos? Perquè emparant-se amb el laïcisme, el ministre de Instrucció Pública, en una disposició de les més ridículament sectàries que coneixem, suprimeix l'assignatura de Religió?

Perquè en nom del laïcisme es fa a casa nostra una Festa Major, prescindint no solament de la causa que motiva l'efecte, sinó deixant apart la opinió d'un sector del poble que, no és el moment d'escatir si és gran o petit, però al menys és tan digne de consideració com els altres, i ajuda a les despeses de la ciutat igualment que els altres ciutadans? No es demana cap preferència, sinó que tot hom sigui tractat en un pla d'igualtat. Quin laïcisme és aquest, quina llibertat d'opinió representa el fet que no es vulgui reconèixer com formant part de la Festa Major, actes religiosos, consagrats per la tradició, i n'obstant s'hi inclouen l'anunci de pel·lícules i funcions teatrals? Veritablement la República la portarem tots els republicans, però sembla que només tingui dret a fruit-la un determinat sector, i encara menys mal si tots els seus components fossin republicans!

I és així, com volem retornar l'alegria al poble?

Si els nostres governants volen remeiar sincerament la tristesa de la humanitat, han de donar a la ètica el seu degut valor; si no ho fan així anem al desastre.

El plany d'Ortega i Gasset, que ha donat motiu a aquestes ratlles, ens ha recordat aquella altra queixa del gran escriptor francès Léon Bloy: No hi ha més que una tristesa: és el no ésser Sants; queixa que nosaltres acabariem dient que la manca d'alegria dels homes, és perquè no som Sants, i perquè volem prescindir dels Sants.

Miquel Vila Palomar

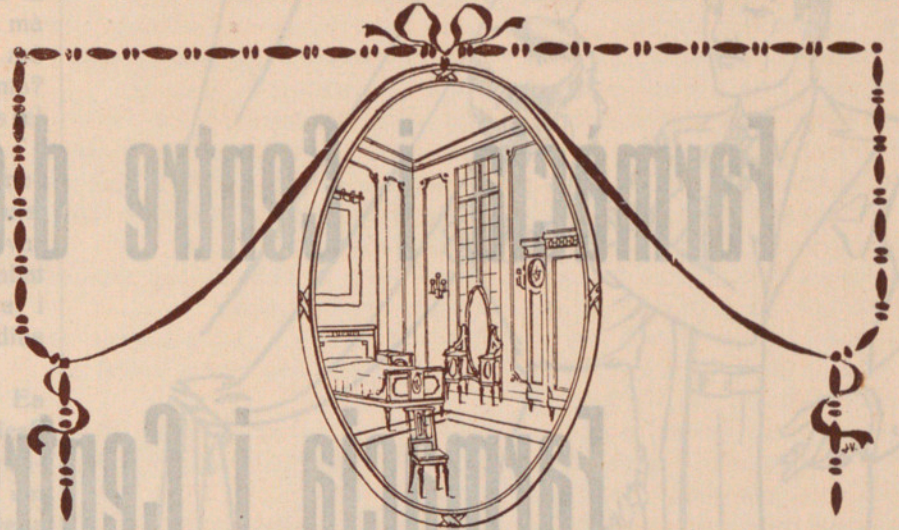
Fàbrica de Gasoses i Sifons

■ FÈLIX JANÉ ■

Elaboració especial amb aigua ozonitzada i àcid carbònic natural, del qual soc únic concessionari

Fermí Galán, 458 - MATARÓ - Telèfon núm. 258

MOBLES : CLARIANA

Demaneu projectes i pressupostos

Exposició i venda: BISBE MAS, 15 i 17 - MATARÓ

BANCA ARNÚS

SUCCESSORA D'EVARIST ARNÚS

Fundada en 1846

Capital i Reserves: 17.200.000 de pessetes

Casa Matriu: Passatge del Relotge, 3 - BARCELONA - Casa Central: Plaça de Catalunya, 23

Sucursals: Balaguer, Berga, Cervera, Figueres, Girona, Granollers, Igualada, Lleida, Manresa, Mataró, Olot, Puigcerdà, Seu d'Urgell, Solsona, Tàrraga, Tremp i Vich

Agències: Port-Bou, Banyoles, Mollerusa, Artesa del Segre, Agramunt, Gironella, La Bisbal, Pobla de Segur i Pons

Sub-Agència: Calaf

Sucursal de Mataró: Apartat, 16 - Riera, 62 - Telèfon 40

Aquesta sucursal efectua totes les operacions de Banca i Borsa. - Compra i venda de tota classe de títols de contractació corrent.

DIPOSIT DE TITOLS EN CUSTODIA

Descompte de cupons. - Canvi de monedes. - Negociació de lletres i demés efectes comercials. - Comptes corrents en moneda nacional i estrangera. - Subscripció a totes les emissions

CAIXA D'ESTALVIS

NEGOCIEM ELS CUPONS VENCIMENT CORRENT

HORES DE CAIXA: DE 9 A 1 I DE 3 A 5'50

Vda. i Fills de Joan Viada

Casa fundada en 1895

Despatx:

Carrer Amalia, 21 - Telèfon 354

Magatzems:

Avinguda de la República (abans Ronda Alfons XII) del 98 al 104
i Torrijos, 42 al 48

TALLERS DE CALDERERIA
DE COURE I DE FERRO

CALEFACCIONS A VAPOR I A AIGUA CALENTA

EMILI SURIÀ

Soldadura autògena i elèctrica

Carrer Churruga, 39 - Telèfon 303

MATARÓ

Farmàcia i Centre d'específics LA CREU BLANCA

PUJOL, 53

Farmàcia i Centre d'específics M. ENRICH

SANT JOSEP, 30

Ortopedia i Perfumeria ENRICH

SANT JOSEP, 32

Productes de Règim

Moles, 38

CONVÉ A V. retenir a la memòria aquests quatre establiments i no oblidí que en ells trobarà tot el que necessiti de FARMÀCIA, ORTOPEDIA i PERFUMERIA acuradament servit i en condicions excepcionals

En justa complaença al favor constant que ens vé dispensant el públic de Mataró i la seva comarca i freturosos per a atendre les moltes exigències del servei farmacèutic modern, com a complement de les farmàcies LA CREU BLANCA i la de M. ENRICH, St. Josep, 30, havem instal·lat una proveïdíssima CASA D'ORTOPEDIA i material quirúrgic on podran assortir-se de tota classe de faixes, braquers, crosses, benes, mitges de goma i demés aparells que aconselli la cirurgia.

Dita casa expendrà, ademés PERFUMERIA nacional i estrangera, tant en qualitats luxoses com en les corrents, així com també tota mena de perfums i polvos a granel.

Ens atindrem sempre a la màxima economia no oblidant mai el servei esmerat i còmode

En el número 38 del carrer de Moles i anexe a la FARMACIA DE SANT JOSEP, ha quedat instal·lada una secció per a atendre la nombrosa varietat de PRODUCTES VEGETERIANES i de RÈGIM per a convalescents, diabètics, albuminúrics, amb tots els productes del Dr. Falp, Natura, Santiveri, Kneip, Kelloggs, etc.

En obrir aquesta secció al públic, no havem regatejat cap sacrifici convençuts de donar a Mataró el que hi feia falta. La Clientela nostra, cada dia més nombrosa, trobarà en les perfeccions de la nostra organització, els avantatges de la rapidesa, facilitat i economia en adquirir el que necessiti.

Amb el favor de tots, han fundat la seva empresa

Els Propietaris de la CREU BLANCA

Rebem diàriament i es guarden en nevera apropiada, Yogours i Kefir Danone, Llet maternitzada de la Granja Soldevila. Tots els diumenges de 9 a 1 atindrà el públic en el nou establiment del carrer de St. Josep, 32, un acreditat ortopedista de Barcelona

Matí de maig

diàleg representable, per Emili Saleta i Llorens

FIGURES

MAGDA, 23 anys.

ENRIC, 29

L'acció a Barcelona en els nostres dies.

ACTE ÚNIC

Rebedor íntim de casa acomodada, presentat amb senzillesa i bon gust.

En aixecar-se el teló, Magda apareix, brodant, vora la finestra dreta de l'actor per la qual hi entra un raig de sol.

Són les deu del matí.

ESCENA ÚNICA

ENRIC.—(Apareixent pel fons.) Bon dia, cosineta.

MAGDA.—(Sorpresa, però sense deixar el teler.) Tu per aquí? Pots creure bé que no pensava pas en tu en aquestes hores.

ENR.—(Aproprant-se.) Doncs m'ha agradat donar-te aquesta sorpresa. I així, de passada, he sapigut que no pensaves en mí. No deixa d'ésser un detall significatiu.

MAG.—No ho extranyis. Com que ja sé que no acostumes a llevar-te gaire de matí.

EN.—Es veritat, però avui, ja ho veus, he matinejat. I mai diries perquè he volgut entrar així de sorpresa?

MAG.—Tu diràs.

ENR.—Doncs perquè l'última vegada que vaig venir, a l'anunciar-me la minyona, des del corredor vaig sentir que deies: Que deu voler aquest poca-pena?

MAG.—(Escapant-li el riure) Vols dir que vaig dir això?

ENR.—Com si ara ho sentís. Oh, si ja ho sé que no em pots veure gaire i potser és per això que tinc ganes de venir. (Pausa.) No trobes que fa un dia esplèndid avui?

MAG.—Sí, realment.

ENR.—Es un verdader dia de primavera; clar, lluminós, rialler i amb un perfum penetrant de roses...

MAG.—Trobo que estàs poètic avui.

ENR.—Realment estic content i alegre com si se m'hagués encomanat tot l'encant i l'alegria d'aquesta primavera i d'aquest maig. En canvi a tu et trobo així com mig seriosa i entristada.

MAG.—Que et penses que tothom té el teu humor i les ganes de riure sempre?

ENR.—Ets deliciosa. Tot just arribo i ja comences a renyar-me.

MAG.—Renyar-te no; però com a cosina que et sóc t'haig de dir una vegada més que em fa molt poca gràcia aquesta vida llibertina que portes i aquest flirtejar a tothora amb tres o quatre dames a la vegada.

ENR.—No tant, cosineta. Tu exageres.

MAG.—A veure on vares anar ahir a la nit?

ENR.—Al Romea i enlloc més, ho pots creure.

MAG.—(Se'l mira un instant de fit a fit com si cerqués una explicació en el mirar d'ell, i per fi diu: I quí hi havia, si es pot saber?)

ENR.—(Fent memòria.) Les Mercadal amb el seu papà, les Rocalba... les Rumeu... les...

MAG.—(Amb certa ironia.) Dignes que quasi hi havia tota la teva cort d'amor.

ENR.—Escolta. Saps que et trobo un bon xic irònica avui? Tan content que jo venia.

MAG.—Ah, sí? I perquè això? Per cert que tampoc m'explico perquè has matinejat tant. Encara no són les deu.

ENR.—Ben bé jo tampoc m'ho explico, creu-me. Ni sé perquè m'he llevat tan de matí, ni sé perquè estic tan content. Penso que deu ésser aquest dia esplèndid de maig, el sol, l'aire càlid, la primavera, no ho sé. El cas és que abans de les nou ja

he sentit ganes de llevar-me i venir cap aquí.

MAG.—I els malalts que s'esperin, he?

ENR.—Els malalts amb un dia així s'han de trobar millor per força. (Transició.) Que et sap greu que t'hagi vingut a veure?

MAG.—Això mai. Però almenys t'haguessis posat la corbata un xic més dreta. (S'aixeca i li arregla i mentre tant ell diu:)

ENR.—Em permets que et digui una cosa?

MAG.—Si parles seriament, sí.

ENR.—Ben seriament: que cada dia et tornes més maca.

MAG.—(Es retira fent l'ofesa.) Mira si has de caure en la vulgaritat de fer-me compliments banals que saps fer a totes les dones, faràs que m'enfadi de debò.

ENR.—Això vol dir que ara ho estàs de per riure.

MAG.—Això vol dir que tenint ja 29 anys fets, no l'escauen aquestes coses i això vol dir també que a mí aquests compliments no em fan la gràcia que fan a les altres que tu saps, i vol dir finalment que ets un home massa lleuger, ve't-ho ací.

ENR.—Vaja. Si parlo en broma t'enfades i si parlo seriament, també.

MAG.—(Canviant de tò i mirant-li el trajo.) Mira, mira. Vina'm aquí. Avui tampoc t'han respallat l'americana. Quin servei, Senyor! (Respatllant-lo.) Verge Santa, quanta pols! Té, ja està. (Pausa.) I ara hi penso, encara no m'has dit l'objecte de la teva visita.

ENR.—(Com satisfet de l'oportunitat) Ah, tens raó! Oh, és una cosa molt seriosa, cosineta.

MAG.—(Fent l'admirada) Què em dius ara! Llevar-te de matí i venir-me a parlar d'assumptes seriosos, són dues coses que et desfiguren! (Riu.)

ENR.—Vaig veient que em tens en un concepte deplorable i que hem d'estar renyits encara que jo no vulgui. T'en recordes de quan el papà deia que faríem un bon matrimoni perquè sempre semblàvem gat i gos?

MAG.—(Somrient.) Mira. Perdona, però a un despreocupat i galantejador empedernit com tú no li està bé parlar del matrimoni. Si fins n'has fet burla.

ENR.—Epl! Això de la burla no és veritat. Jo total he dit alguna vegada que el casar-se no fóra sí al cap de l'any no fossin... set.

MAG.—(Somrient sempre.) Deus voler dir tres.

ENR.—Set!

MAG.—Tres, home, tres.

ENR.—Veus com sempre ets tu que em portes la contrària? Et dic set i t'ho demostraré: Suposem que un home es casa. Molt bé. Pot passar que li toqui viure amb la mamá política... Veus tot just comencem i ja som tres. Al cap d'un any o abans poden venir al món dos bessonets; ja són cinc. El més natural és que l'home posi una mainadera, ja en tenim sis. I essent dos bessons no podrà prescindir d'una dida... Treu el compte i a veure si no són set.

MAG.—Déu te'l torni. Bé i amb tot això encara no em dius perquè has vingut. Quina és aquesta cosa tan seriosa?

ENR.—No riguis, no, que vinc a fer-te una consulta.

MAG.—Una consulta? Cada cop em deixes més parada. Un home del teu talent, tot un senyor doctor! celebrar consulta amb una cosina seva a la qual, per altra part, mai ha donat la raó en res.

ENR.—Es que el consell que necessito ningú més que tu pot donar-me'l i me l'ha suggerit l'encís d'aquels dia primaverals. No el sents tu aquest encís?

MAG.—Què et diré jo... Però en fi quin és el consell que mí necessites?

ENR.—No sé ben bé com explicar-t'ho el que em passa. Una cosa estranya

que noto d'un quan temps a aquesta part.

MAG.—I tu essent metge no en saps la causa?

ENR.—Es que no és qüestió de la ciència, Magda. Mira posa'm la mà al cor i escolta bé. (Li pren la mà que se l'acosta al pit.) Què sents?

MAG.—(Bromejant.) Sento només el tic-tac del rellotge.

ENR.—Per Déu no te'n burlis, cosineta. Creu que no sóc feliç com abans. No ho sé, perdo la memòria, divago, em trobo molt sol i he acabat per descobrir que estic enamorat i que dec casar-me. Que m'hi dius tu?

MAG.—(Un xic desorientada.) Es aquest el consell que de mí volies?

ENR.—Sí. Et sembla poca cosa, veritat? Concs, mira, a mí això no em deixa dormir. Au, diga'm la teva opinió.

MAG.—(Fent l'indiferent.) T'ho aprovo. Bé t'hi has pensat prou.

ENR.—Oh, és que encara no t'he dit amb quí, i això és el més interessant, i és sobre això que em convé el teu consell.

MAG.—(Dissimulant certa contrarietat.) Bé prou m'ho penso. Amb la Elvira. Amb qui havia d'ésser! Si tot el sant dia el passeu fent-vos mueques. Al teatre l'altre dia estàven quasi ridícols amb les vostres indiscrecions. Però en fi, que sigui la enhorabona. (Torna a seure i broma.) No volies res més?

ENR.—Escolta, escolta. T'haig de contradir, com sempre, encara que no vulgui. Es que no és amb l'Elvira amb qui he pensat casar-me i encara que et semblis mentida ni l'he estimat ni podria estimar-la. Jo seré bromejador, però no arribaré mai a enamorar-me d'una dona banal i coqueta com ella. Diga'm una altra a veure si l'endevines.

MAG.—(Amb aparent indiferència, però deixant entreveure un mal estar.) Què vols que et digui, jo, ara. Endavinar això en un home com tú és un xic difícil. En coneixes tantes... Ademés en et fons no m'interessa gaire... Mentre tu l'estimis i siguis feliç, tot el demés té poca importància.

ENR.—Francament em creia que et preocupaves ena mica més de la sort del teu cosí. Altres vegades m'has demostrat més atenció, més interès per les meves coses. Ara mateix et preocupaves de si portava la corbata torta i de si duia pols a l'americana i en canvi ara demostres indiferència davant d'una cosa de tanta transcendència com és l'amor, el matrimoni, el meu esdevenidor... talment com si res d'això t'interessés.

MAG.—(Es va posant més seriosa i ell en canvi més rialler i satisfet.) Bé que la conec jo?

ENR.—I és clar que la coneixes...

MAG.—(Com recordant.) Ah vaja!.. Sí, és clar. La Lluïsa veritat? Realment has tingut gust i és una bona noia. Ja havia observat que la distingies molt.

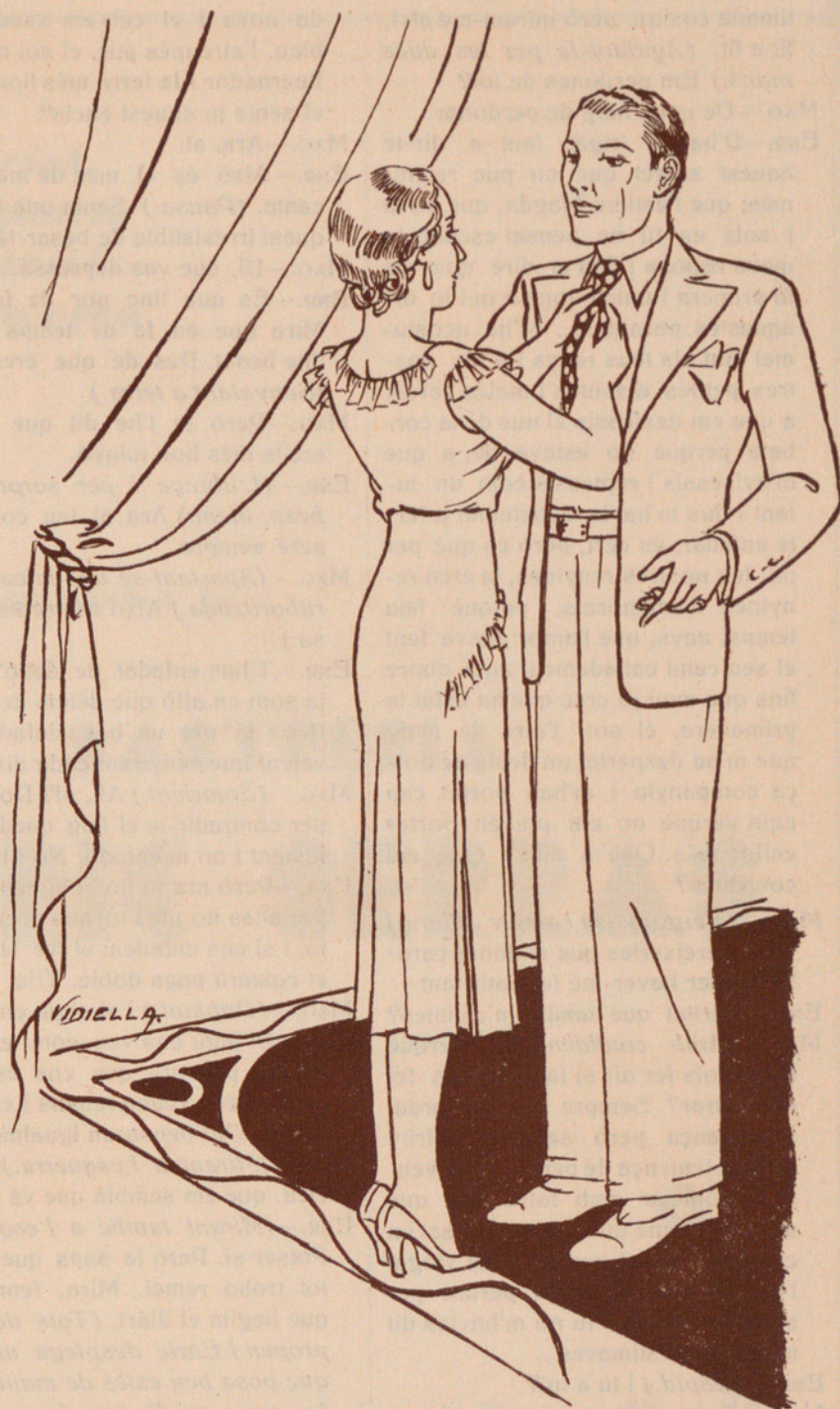
ENR.—No t'entusiasmis que tampoc ho has endevinat. I després em fas molt poc favor. Creure'm capaç de enamorar-me d'una noia filla d'Hospital que parla en castellà fins per estar per casa. Oh, i quin castellà, Mare Déu! Afigura't que fa alguns dies em parlava d'una amiga seva que diu que té per costum donar xascos a tothom i em deia: «es una chica que dá muchos miqueles». Després parla d'un germà seu que diu que «tiene el tifus». (Riu satisfet. Transició.) Saps que trobo que t'has posat tota malhumorada. Tornes potser a tenir migranya?

MAG.—I no, home no. Mira trobo que ets pesat avui.

ENR.—No fa gaire que has dit que era un home massa lleuger i ara em trobes pesat. I això que tu no acostumes a contradir-te.

MAG.—(Resolta i no podent contenir els nervis.) Bé vaja, endevinar el que tu vols, és buscar una agulla en un paller, i renuncio a seguir endavant.

ENR.—Es dir que no ho vols endevi-

nar? Doncs t'ho diré jo. (Ben marcat.) Es una noia seriosa i entenimentada com tú, esbelta i formosa; un cabell negre, uns ulls negres.

MAG.—T'asseguro que quedo ben enterada. Mira no en conec d'altre... però no sé qui és. En fi no l'estimes tu, no t'estima ella? Què més vols?

ENR.—Ara ho has dit tot. Que jo l'estimo ja ho sé, però si ella m'estima o no, és aquest el consell que manca.

MAG.—Si tant m'apures fins et diré que resulta ridícol demanar un consell en aquests cassos. Sabent qui és no m'atraviria a contestar-te, més com vols que ho faci sense conèixer-la.

ENR.—Veus, amb això estàs encertada. Però de debò no ho has endevinat? Vols que t'ho digui a l'orella?

MAG.—I per què no ho pots dir en veu alta?

ENR.—(Mirant arreu) Es que tinc por que algú descobris el secret.

MAG.—Ets realment un excèntric.

ENR.—Encara que tu dius excèntric, jo tradueixo aixelebrat. Ho endevino? No pots figurar com m'agrada que em renyis i em facis l'enfadada.

MAG.—(Deixant brusquement de brodar i aixecant-se.) Així digues que tu amb mí t'hi diverteixes. Vaig veient que per tú sóc una mena de joiguina, un «bibelot» decoratiu o bé em prens per una de tantes dones amb les quals flirteges. M'està bé, molt bé! Tot això és per haver-te mirat com un germà, més que com un cosí, ja que pel fet d'ésser tu orfe, t'havia posat, ja de petits, un afecte que mai has comprès. (S'aixuga una llàgrima.)

ENR.—(Agafant-li les mans.) Plores, i plores per mí? Escolta'm dolça cosineta: Tu ets una dona de seny, però els nervis ara t'han dominat i per això no m'has comprès. Si me haguessis deixat dir, ara ja sabries el nom de la dona a qui jo estimo.

MAG.—Ni ho vull saber, saps... (Torna a seure.) Creus tu pot interessar-me, de la manera que et portes amb mí?

ENR.—(Amb tò calmos.) Escolta estimada cosineta, vols deixar-me explicar? (També s'asseu prop de ella.) De debò vols saber el nom de la dona a qui jo estimo?

MAG.—(Més asserenada.) Al fi i al cap per què?

ENR.—Es que si no ho vols saber serà quan jo tindrè més pressa en dir-t'ho.

MAG.—(Amb tò de reny però mig somrient.) Ets ben perfidiós. Per tu l'interessant és contradir-me i fer al revés del que jo vull. La veritat és que amb mí ets ben poc atent.

ENR.—I tu amb mí un bon xic dolenta.

MAG.—Això no ho pots dir ni en broma! Massa afecte t'he portat. Perquè al fi i al cap, tu i jo, què som?... Total cosins de segon grau.

ENR.—Sí, ben mirat, quasi res.

MAG.—Sembla que te'n burlis.

ENR.—Veus, un cop que et doncs la raó també t'enfades.

MAG.—Com que tens aquesta mena de caràcter.

ENR.—I tu aquest geni.

MAG.—Vés a veure la teva enamorada, la que sigui, poiser la trobaràs més amable.

ENR.—(Se la mira i somriu, després s'aixeca, es passeja, va fins a la finestra, torna prop d'ella i després d'una pausa diu:) No trobes que ja comença a fer calor?

MAG.—Sí, d'això parlàvem.

ENR.—Quan hom no sap que dir, és un gran recurs parlar del temps. Si no es pogués parlar del fred i la calor, com ens ho faríem de vegades per iniciar una conversió. (Ella fa la distreta brodant i no contesta. Ell també es posa a xiular fent el distret. Pausa.) Em vols deixar seure al teu costat igual que quan érem petits i jugàvem a senyors i senyores? T'en recordes?

MAG.—(Abstreta en el record.) Uí quina diferència! Aleshores no eres com ara.

ENR.—Què vols dir?

MAG.—Que eres més bon noi, més dòcil i em creies de tot. Ara en canvi al meu costat sembles un esperit de contradicció i una burleta. (Ell s'hi acosta més.) I mira no t'acosis tan que un home que està enamorat és que es vol casar i volguent-se casar no es pot estar al costat d'una altra dona, encara que aquesta sigui una cosina. De manera que t'aixeques tú o m'aixeco jo?

ENR.—Això rai, aixequem-nos tots dos. (Ho fan.) Veus ja ens avenim en alguna cosa. I ara escolta'm es-

timada cosina, però mirant-me així, fit a fit. (Agafant-la per les dues mans.) Em perdones de tot?

MAG.—De què t'haig de perdonar.

ENR.—D'haver trigat tant a dir-te aquest secret que no puc retenir més: que t'estimo Magda, que en t'ú i sols en t'ú he pensat escullir la meua esposa i fins et diré que ets la primera i única dona a qui jo dic aquestes paraules. M'he acostumat tant als teus renys i a les nostres petites disputes i males cares, a que em desfessis el nus de la corbata perquè no estava bé, a que m'avisessis i reptessis com un infant i fins m'havia acostumat a fer-te enfadar, és cert, però és que per mi, les nostres renyines, ja eren renyines d'enamorats, perquè feia temps, anys, que l'amor anava fent el seu camí calladament aquí dintre fins que avui jo crec que ha estat la primavera, el sol, l'aire de maig que m'ha despertat un desig de dolça companyia i m'han portat cap aquí perquè no em podien portar enlloc més. Què'm dius? Què em contestes?

MAG.—(Vergonyosa i alegre alhora.) Que mereixeries que et donés carabassa per haver-me fet patir tant.

ENR.—Veritat que també m'estimes?

MAG.—(Amb confiança.) Perquè m'ho vols fer dir si ja m'ho has fet demostrar? Sempre havia guardat l'esperança però sempre sofrint amb la temença de perdre't i de veure't bromejar amb totes, fins que avui al dir-me que havies pensat en casar-te, no sé perquè m'ha vingut l'idea de què et podia perdre per sempre... Es que tu no m'havies dit mai que m'estimaves...

ENR.—(Ràpid.) I tu a mi?

MAG.—Es que et tocava a t'ú primer, saps.

ENR.—No ho creguis; l'amor l'ha de manifestar el qui hi arriba primer.

MAG.—(Somrient de joia.) Ja m'ho pensava que em contradiries.

ENR.—Es que t'estimo. Si no t'estimes et donaria la raó sempre, tal com feia amb les altres. Si un dels encants de l'amor consisteix en renyir sovint, dona. Quan tu i jo vàrem començar a renyir, va ésser quan em vaig donar compte de què realment t'estimava.

MAG.—Deu ésser veritat perquè jo també observava el mateix.

ENR.—(Més animat.) No pots figurar-te la felicitat que sento. Em sembla com si ressucités a una vi-

da nova i el cel em sembla més blau, l'aire més pur, el sol més enlluernador i la terra més florida. No el sents tu aquest encís?

MAG.—Ara, sí.

ENR.—Això és el més de maig que canta. (Pausa.) Senta una tentació quasi irresistible de besar-te...

MAG.—Uii, que vas depressa.

ENR.—Es que tinc por de fer tard. Mira que en fa de temps que no t'he besat. Des de que érem així. (Senyalant a terra.)

MAG.—Però ja t'he dit que llavors era'ts més bon minyó.

ENR.—(L'abraça i per sorpresa la besa, dient:) Ara al teu costat ho seré sempre.

MAG.—(Apantant-se una mica ofesa i ruboritzada.) Això nó, sents! (Pausa.)

ENR.—T'has enfadat de debó? Veus ja som en allò que deïem de renyir. Però si per un bes t'enfades vaig veient que renyirem cada dia

MAG.—(Somrient.) Ah, sí? Doncs ara per contradir-te et faig quedar malament i no m'enfado. No i no!

ENR.—Però ara tu no compies que si per acàs no m'el tornes m'enfadaré jo, i si ens enfadem el fer les paus et costarà paga doble. Tria.

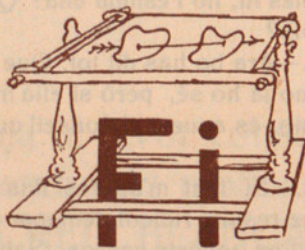
MAG.—(Dubtant.) I si algú ens veu?

ENR.—Si algú ens veu com ens besem es pensarà que ens estimem, però si ens veuen renyits i enfadats també s'ho pensaran igualment.

MAG.—(Mirant a l'esquerra.) Ai, per Déu, que em sembla que vé algú.

ENR.—(Mirant també a l'esquerra.)

Potser sí. Però ja saps que jo en tot trobo remei. Mira, fem veure que llegim el diari. (Tots dos s'apropen i Enric desplega un diari que posa ben estès de manera que les cares quedin tapades per el públic, però una mica en direcció a l'esquerra, veient-se en la transparència del paper l'iniciació d'un bes però abans se sent, baixa, la veu d'Enric dient, llegint:) Segons les darreres notícies de Madrid...

Dibuixos de Vidiella.

D'un capvespre al port d'Arenys

Recordo que una tarda vàreig ésser a Arenys quan el sol començava d'anar a la posta. Recordo que mirava el mar i no vàreig poder vèncer la temptació d'arribar-me a la punta del port i asseure-m'hi per a poder veure l'espectacle, sempre nou, de la posta del sol. I després de caminar per damunt les pedres mal ajuntades, em vàreig asseure a l'última roca.

En aquesta hora el mar és blau, d'un blau fosc que sembla tinta. Em fa l'il·lusió que mullant-hi la ploma podré escriure quatre ratlles en el núvol blanc que treu el cap per l'horitzó. El cel varia de tons: allà lluny, on besa el mar, és quasi blanc; més ençà és blau i al costat del sol és vermell com la magrana.

Les remors de la vila de les puntaires m'arriben apagades quasi bé; sols sento vora meu el clapoteig de la aigua que avui és mansa, però que, malgrat tot, mormola amb veu profunda el seu etern cant de descontent.

He girat els ulls enllera i he vist la vila d'Arenys. El sol li arriba ar a pel darrera i posa en cada teulada un xic de polsim daurat. Les ombres s'allarguen fins a ficar-se dintre l'aigua. Sembla que esperin el moment en que el sol desapareixerà darrera les muntanyes, per a fer de les seves. Per altra part, aquest no té gaire pressa d'anar-se'n. Sembla un artista que veu l'obra que ha fet amb més amor i li reca de despendre-se'n i no troba el moment de donar-la per vista. Per fi el sol s'ha amagat i el cel s'ha posat el vestit de les festes per a assistir als funerals del dia que ha mort. Les ombres s'han donat les mans i s'han fós en una sola que ho omple tot. Les darreres clarors han marxat amb el sol per a acompanyar-lo en son inacabable peregrinatge i, en marxar elles, s'ha encès el primer llum en la terra i ha brillat el primer estel en el cel. La nit va arribant suaument i tot ho envaeix tapant-ho amb son mantell negre brodat d'estels. La grua que tinc al darrera meu ha près un aspecte fantàstic. Sembla un monstre com el dels contes de fades i gegants. Unes vies retorçades i girades cara al cel semblen els braços d'un tità vençut que clama venjança.

El mar mormola més fort. Algun esquitx ha arribat fins a mi. El color negre que ha près i la remor sorda que fa en estavellar-se contra les roques em fan entrar basarda i amb pas lleuger he retornat. Mentrestant, la nit ha clos.

Tomàs Trilla i Duran

Aquest número del

DIARI DE MATARÓ

es ven al públic al preu de 25 cèntims

Els subscriptors el rebran sense augment de preu

Apa, atletes coratjoses!

«Eia fortes Athletæ»

Tots, qui més qui menys, hem de practicar l'atletisme mentre peregrinem damunt la terra. Ningú pot evadir aquesta lluita que dura fins el darrer alè de la nostra vida, i si algun cop volem esquitllar-la potser ens trobarem pitjor. L'home, en defensa pròpia, ha de fer front a una multitud d'elements que contrarien massa sovint, la seva voluntat, si no posen en perill la seva existència.

Concretant-nos, però, en la vida cristiana aquesta lluita s'engrandeix quan més s'acosta a la perfecció evangèlica, ideal sublim d'amor a Déu i al proïsme.

La Doctrina de Crist, malgrat tot i el seu indiscutible i secular triomf, ha estat sempre combatuda i ha mantingut una lluita que cap altra ha pogut superar per la consecució de qualsevol benestar material. I no és pas que elements materials hagin esborrat la seva expansió benefactora, mes aviat els entrebancs els hi ha posat la mateixa humanitat afavorida. Quin contrast!

Quan els Cèssars, dictadors, veieren que la nova Doctrina feia trontollar llurs ídols, abolia l'esclavatge i no s'amagava de blasmar llur vida despòtica i voluptuosa, alçaren les persecussions més cruels i selvàges, creient que, així, espaordirien aquells nous atletes que no venien pas de Grècia ni sortien del Col·liseu romà, sinó que arreu de l'Imperi es trobaven esforçats i decidits a mantenir aquella lluita fins a l'heroisme.

Durà molt temps aquella sagnant persecució, emprant tots els mitjans que estaven a l'abast de la força humana per a ofegar aquella Doctrina amarada d'un amor fins aleshores desconegut i anihilar els seus adeptes que cada dia eren més. Tot endebades: aquelles gestes, segell de llur despotisme, han passat a l'Història per a avergonyir-los en les generacions futures i enaltir els Màrtirs com un exemple estimulant dels seguidors de Crist.

Per això avui trobo oportunitat aquella expressió invocativa a les

nostres Santes Juliana i Semproniana treta del seu rés vespral i que voldria parafrasejar evocant llur atletisme cristià.

Des de la seva conversió, moment que infondria aquella fortalesa inepugnable, haurien de mantenir, indubtablement, una lluita interna (sentiments de família, de casa...) que a voltes és més forta que totes les altres contrarietats. Malgrat tot, s'allenyen de la llar, ja no es preocupen del viure material, i arriessen tots els perills que la nova vida comporta. L'amor diví ha guanyat llurs seus cors verges.

En la seva confessió externa havia d'ésser encara més provada la seva fermesa.

Tota calúmnia justificava aquella dèria de persecució inhumana, que feia prop de tres segles que durava quan esdevingué el martiri de les Santes. El mot cristià era sinònim de conspirador. Delatar-lo era fer un favor a l'Imperi i desfer-se d'un enemic que se'l sotmetia a tota mena de turments per escarment dels altres.

Aquesta condició bàrbara i ignominiosa amb què vivien els cristians no s'amagaria pas al convenciment de les germanes Juliana i Semproniana quan foren descobertes al costat del cadàver del seu mestre Sant Cugat. Ben coratjoses, però, es presentaren davant del sanguinari Ruffi per confessar la seva fe. No hi valen les amenaces, els insults, l'empresonament, el martiri, ni la mort: mantenen fermament aquella lluita fins a l'heroisme.

Juliana i Semproniana han estat, doncs, atletes del Cristianisme, i malgrat ésser del sexe dèbil han assolit la victòria del martiri i són un exemple encoratjador si un jorn ens trobem acovats davant dels dictats del sectarisme.

Joan Baranera, Pvre.

IMPREMTA MINERVA - MATARÓ

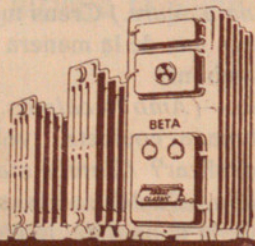
40% DE ECONOMIA

y la garantía de un funcionamiento perfecto durante muchos años, atestiguado por miles de referencias en toda España, le ofrece a Ud. la calefacción

IDEAL CLASSIC

PIDA FOLLETOS GRATIS A

FERRAN BOQUET GURGUI Santa Teresa, 23: MATARÓ: Telèfon núm. 17

mobles jubany

riera 53 mataró

estació ferrocarril de M.Z.A.

Novetats i Confeccions

A. Ros de Ferrer

Antiga Casa Pineda

Especialitat en les Camises a Mida

Barcelona, 16

Mataró

AGENCIA DE TRANSPORTS

SERVEI RÀPID PER AUTO-CAMIONS

Joan Serra i Cuadrada

SUCCESSOR D'E. NOGUERAS (A.) LIRU I DE J. BOBA

SERVEI ESPECIAL COMBINAT AMB LES MÉS IMPORTANTS CASES DE TRANSPORTS MARÍTIMS I TERRESTRES D'ESpanyA I ESTRANGER, RESPONENT DE TOTA CLASSE D'AVARIES I SOSTRACCIONS

MATARÓ

SANT ANTONI, 51 - TEL. 120

BARCELONA

TANTARANTANA, 23-TEL. 19913

NUVIS

CARRERAS - FOTOGRAF

**Novetat
Elegància
Distinció
i bon preu**

és el que trobarà a la

SASTRERIA

ENRIC SERRAS

Santa Teresa, 52

MATARÓ

«La Cartuja de Sevilla»

La casa més ben assortida en objectes de cristall, pisa, porcelana i articles per a regals, etc.

RIERA, 52

RESTAURANT DE L'ESTACIÓ

VIDUA NONELL

Bon servei en tot

MATARÓ

MANUEL MURLANS

Successor de Joan Morera

Llauneria — Electricitat — Lampisteria
Dipòsit de vidres Casa fundada en 1823

MATARÓ

Palau, 27

Telèfon 335

E. Granados, 18

JOSEP VALLS

SASTRE

Abans d'encarregar el seu trajo consulti preus a aquesta casa, on trobarà economia veritat

Figueretes, 12

MATARÓ

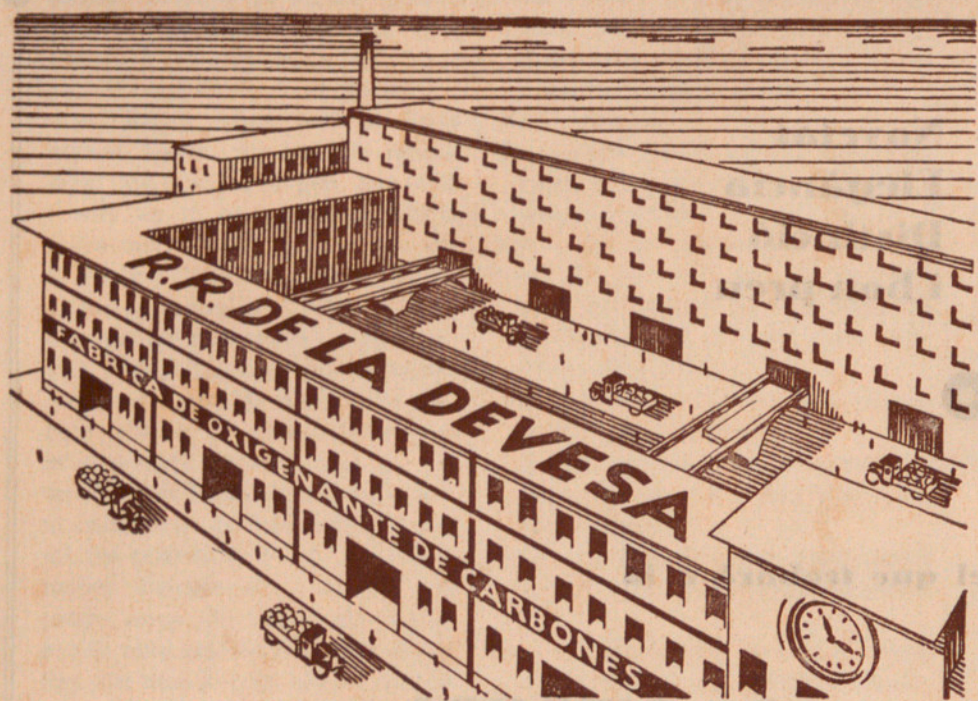
“Auto Garage Mataró”

■ **Servei permanent** ■

Taller de reparacions : Stock de neumàtics Michelin, Good-Year, Continental, Pirelli, etc. Olis i grasses de tots els tipus i marques Gasolina, peces de recanvi, accessoris i molles de totes classes : Stock de peces Ford

■ **Agència TALBOT** ■

Fermí Galan (Reial), 547 i Ronda Barceló - Telèfon 10 - MATARÓ

Vista de la fàbrica on s'elaboren anyalment

10.000.000 de quilos

del famós i insubstituible producte patentat

Oxigenante de Carbones

(Patents 39.322, 43.954, 63.566, 81.574 i 95.277)

Inventat per un **espanyol**, fabricat per obrers **espanyols** i amb primeres materies **espanyoles**, per millorar els carbons nacionals, equiparant-los als anglesos de major rendiment —

Fins a la data l'OXIGENANT DE CARBONS solament es suministrava a les Grans Indústries, Fàbriques de l'Estat, Companyies Navileres, Companyies de Ferrocarrils, etc., etc., amb l'ús del qual aconseguen un estalvi positiu del 20 al 25 per cent de carbó.

Però ara estenem la seva utilitat a totes les cases. - Per a fomentar l'estalvi domèstic. - Per abaratir la vida. - Impulsar la riquesa nacional

En les llars domèstiques, on la combustió es realitza més imperfectament, l'aplicació de l'OXIGENANT DE CARBONS produeix

Un estalvi del 35 al 50 per cent. Producte de solvència absoluta i de sòlides garanties, aplicable a tota classe de carbons, hules, antracites, cocks i vegetals

Advertiment important:

Solament els productes de crèdit sòlid i fama mundial, obtenen l'**Alt honor** d'ésser imitats i inclús falsificats pels qui especulen amb els invents i el crèdit d'altri. No manca qui adquireix el llegítim **OXIGENANT DE CARBONS** i el canvi d'envoltori per a repartir-lo com a mostra amb altre nom, per a així sorprendre la bona fe del públic, al qui després serveix productes ineficaços que no economitzen res.

Alerta, senyora! Rebutgi enèrgicament les imitacions i exigeixi **OXIGENANT DE CARBONS** amb el nostre precinte de garantia, si no vol llençar el seu diner i sortir defraudada

Oxigenante de Carbones

es l'únic producte que estalvia carbó.

Es regalen Borses d'assaig perquè el públic pugui convencer's dels excel·lents resultats

DEMANI'L A LES DROGUERIES, TENDES DE QUEVIURES I ULTRAMARINS

Distribuidor exclusiu pels partits judicials de Mataró i Arenys de Mar

MARTÍ FITÉ

Rambla Mendizàbal, 39

MATARÓ

Pujol, 1 - Telèf. núm. 165